

Högre utbildning och inkluderandeundervisning

"Studenten kan bidra med något eget - något viktigt!"

En kartläggning av inkluderande undervisning vid Göteborgs universitet
Oktober 2016

Charlotte Larsson

Innehållsförteckning

Förord	1
1. Inledning	2
1.1 Syfte	3
1.2 Tidigare forskning om universitetslärare och bristande tillgänglighet och inkluderande undervisning	3
2. Metod	3
2.1 Enkäten	3
2.2 Insamling av e-postadresser	3
2.3 Insamling av enkätsvar	4
2.4 Studiepopulation	4
2.5 Statistisk procedur	6
2.6 De "små" talens lag	6
2.7 Tabellverk	6
3. Undervisande personal vid Göteborgs universitet	6
4. Bakgrundsfrågor	7
5. Bristande tillgänglighet som en form av diskriminering	8
6. Definition av funktionsnedsättning	8
7. Studera med funktionsnedsättning vid Göteborgs universitet	9
7.1 Tillsynsbeslut från Diskrimineringsombudsmannen, DO	9
8. Särskilt pedagogiskt stöd	10
8.1. Regleringsbrev för universitet och högskolor	10
9. Studenter med funktionsnedsättning som har kontaktat ombuden	12
10. Remissomgång	12
11. Resultat	12
11.1 Känner du till att det finns en samordningsfunktion centralt för studenter med funktionsnedsättning vid Göteborgs universitet?	12
11.2 Om ja, har du varit i kontakt med denna funktion?	13
11.3 Har din institution rutiner/handläggningsordning för studenter med funktionsnedsättning?	13
11.4 Har din institution en person som är ansvarig för samordning/studiegång för studenter med funktionsnedsättning?	14
11.5 Har du någon gång anpassat en examination till studenter med funktionsnedsättning?	15
11.6 Hur blev du uppmärksam på att en anpassad examination behövdes?	17
11.7 Anser du att du har de pedagogiska förutsättningarna/verktygen/resurserna för att undervisa och examinera studenter med olika funktionsnedsättningar?	17
11.8 Har du någon gång nekat en student med funktionsnedsättning en anpassad examination?	19
11.9 Hur anser du att arbetet för likabehandling av studenter med funktionsnedsättning fungerar vid Göteborgs universitet?	21
11.10 Har du fått information om att bristande tillgänglighet i studie-	22

situationen kan utgöra en form av diskriminering?	
11.11 Hur gör du din undervisning inkluderande för studenter med funktionsnedsättning?	24
11.12 Vad skulle du med de förkunskaper du har lägga in i begreppet bristande tillgänglighet?	28
12. Avslutande reflektioner	29
12.1 Anpassad examination en självklarhet eller en likabehandlingsfråga?	29
12.2 Hur fungerar arbetet för likabehandling av studenter med funktionsnedsättning vid Göteborgs universitet?	30
Källförteckning	31
Bilaga 1. Enkäten	
Bilaga 2. Tabellverket	

FÖRORD

Följande rapport behandlar undervisande personals, vid Göteborgs universitet, kunskap om de resurser som finns att tillgå för studenter med funktionsnedsättning, samt hur dessa studenter inkluderas i undervisningen.

Att studera med en funktionsnedsättning kan vara en utmaning för såväl studenten som för lärosätet. En del av universitets likabehandlingsarbete är att stötta studenter med funktionsnedsättning och att ge dem likvärdiga förutsättningar för studier som de studenter som inte befinner sig i samma situation. Det kan vara genom bland annat lässtöd och anpassad examination, men det är också viktigt att lokaler är tillgängliga och anpassade. En viktig del i detta är att de anställda har kunskap om vilka resurser som finns vid universitetet och hur dessa resurser kan nyttjas. Det behöver också vara tydligt, för både anställda och studenter, vart de skall vända sig och hur ärenden ska hanteras när det rör sig om felaktig behandling eller otillgänglig utbildning.

Rapporten pekar på att det i många fall finns en god kunskap om hur undervisande personal vid Göteborgs universitet kan stötta en student med funktionsnedsättning. Detta är en positiv utveckling och vi hoppas att rapporten speglar större delen av Göteborgs universitet.

Vi vill dock trycka på att detta är ett arbete som ständigt måste pågå. Det inte är något som vi någonsin är klara med. Det är viktigt att anställda har genomgått en grundläggande utbildning i myndighetsutövning, så att de vet vilka skyldigheter som åligger universitetet som myndighet och vilket ansvar anställda har utifrån diskrimineringslagstiftningen.

Göteborgs universitet ska associeras med en öppen, inkluderande och välkomnande miljö för alla.

Lina Olofsson
GUS ordförande 16/17

Simon Ivarsson
GUS vice ordförande 16/17

1. INLEDNING

I verksamhetsplanen för Göteborgs universitets studentkårer, GUS, beslutades att verksamhetsårets fokusfråga 2015/2016 skall vara likabehandling.

Likabehandlingsarbetet bygger på diskrimineringslagen.¹Lagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.²

Från och med 2015-01-01 infördes bristande tillgänglighet som en ny form av diskriminering i diskrimineringslagen, DL, i syfte att stärka och komplettera andra lagar och regler om tillgänglighet.³Med bristande tillgänglighet avses enligt 1 kap 4§ 3p DL⁴

att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- *de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,*
- *varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt*
- *andra omständigheter av betydelse.*

Student- och doktorandombuden⁵, "ombuden", vid GUS⁶ blir allt oftare kontaktade av studenter med funktionsnedsättning som vill ha råd och stöd gällande studiesituationen. Ombuden har en nära kontakt med de båda centrala samordnarna⁷ för studenter med funktionsnedsättning vid Göteborgs universitet och ofta går det att hitta bra lösningar på de problem som studenten upplever. Något som har diskuterats mer och mer ju flera studenter som kontaktar ombuden i denna fråga är, hur väl studenterna känner till att det finns en väl utvecklad organisation, där stöd och hjälp finns att få vid Göteborgs universitet, samt hur väl denna kunskap är förankrad ute i organisationen och då främst bland lärarna.

Mot bakgrund av ovanstående beslutade GUS att, under våren 2016, arbeta med två enkätstudier som berör *högre studier, funktionshinder och bristande tillgänglighet*. Den ena enkätstudien riktar sig till studenter⁸ med funktionsnedsättning som har erhållit stöd i sin studiesituation av den stödfunktion⁹ som finns att få vid Göteborgs universitet centralt. Den andra enkätstudien riktar sig till samtliga personer som har någon typ av undervisning i sin

¹ <http://www.riksdagen.se/Sa-funkar-riksdagen/Forvaltningen/Likabehandling/>. 2016-03-03.

² <http://www.do.se/lag-och-ratt/diskrimineringslagen/>. 2016-03-04.

³ <http://www.mfd.se/funktionshinderspolitik/lagar-principer-viktiga-dokument/1-januari-2015-blir-bristande-tillganglighet-en-ny-form-av-diskriminering/>. 2016-03-03.

⁴ http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Diskrimineringslag-2008-567_sfs-2008-567/#K1. 2016-03-02.

⁵ Charlotte Larsson och Frida Sandberg.

⁶ <http://gus.gu.se/>. 2016-04-11.

⁷ Ingvor Berndt och Anna Jälknäs.

⁸ Frida Sandberg.

⁹ <http://studentportal.gu.se/handledning-och-stod/funktionsnedsattning>, 2015-12-16.

anställning¹⁰, "lärare", vid Göteborgs universitet. Enkäten behandlar undervisning och inkluderande undervisning av studenter med funktionsnedsättning.

1.1 Syfte

Syftet med denna enkätstudie är att kartlägga i vilken utsträckning anställda med undervisning inom sin anställning vid Göteborgs universitet känner till den centrala stödfunktion, som finns för studenter med funktionsnedsättning, samt hur de inkluderar studenter med funktionsnedsättning i undervisningen.

Frågorna som skulle belysas var:

- *Känner du till att det finns en samordningsfunktion centralt för studenter med funktionsnedsättningar vid Göteborgs universitet?*
- *Har din institution rutiner/handläggningsordning för studenter med funktionsnedsättning?*
- *Har din institution en person som är ansvarig för samordning/studiegång för studenter med funktionsnedsättning?*
- *Har du någon gång anpassat en examination för studenter med funktionsnedsättning?*
- *Hur blev du uppmärksam på att en anpassning behövdes?*
- *Har du någon gång nekat en student med funktionsnedsättning en anpassad examination?*
- *Hur gör du din undervisning inkluderande för studenter med funktionsnedsättning?*
- *Sedan 2015-01-01 kan bristande tillgänglighet utgöra en form av diskriminering. Har du fått information om detta?*
- *Anser du att du har de pedagogiska förutsättningarna/verktygen/resurserna för att undervisa och examinera studenter med olika funktionsnedsättningar?*
- *Hur anser du att arbetet för likabehandling av studenter med funktionsnedsättningar fungerar vid Göteborgs universitet?*
- *Vad skulle du med de förkunskaper du har lägga in i begreppet tillgänglighet?*

1.2 Tidigare forskning om universitetslärares syn på bristande tillgänglighet och inkluderande undervisning

Det finns få tidigare studier som behandlar universitetslärares syn på tillgänglighet och inkluderande undervisning. En studie som kom 2015¹¹ visade att "Lärarnas uppfattningar speglar att det kan finnas dilemman och ambivalens när det gäller studenternas möjligheter att nå målen för utbildningen och för vad professionen kräver. Genom en livsvärldsfenomenologisk ansats har analysen visat att lärarna efterfrågar stöd i sitt vardagsarbete med denna studentgrupp och behöver ökad kompetens avseende funktionsnedsättningar."

2. METOD

2.1 Enkäten

Enkäten bestod av 21 frågor och innehöll dels bakgrunds- och faktafrågor, dels frågor gällande lärarnas erfarenheter av att inkludera studenter med funktionsnedsättning i sin undervisning. Tre av frågorna var så kallade öppna frågor.

¹⁰ Charlotte Larsson.

¹¹ Ingvor Berndt, "Stöd i högre utbildning" Universitetslärares erfarenheter av stöd till studenter med funktionsnedsättning.. Högskolan för lärande och kommunikation, HLK, Högskolan i Jönköping, vårterminen 2015.

2.2 Insamling av e-postadresser

E-postadresser till samtliga lärare begärdes ut från Göteborgs universitet via prefekten vid varje institution¹². Några av institutionerna, 11 stycken, skickade aldrig någon lista med e-postadresser, varför dessa fick kopieras manuellt från webben. Det kan därför förekomma att personer som inte undervisar har fått en enkät, samtidigt som personer som de facto undervisar inte har fått en enkät. När samtliga e-postlistor hade inkommit, sorterats och rensats från dubletter, fanns det totalt 3421 unika e-postadresser. Två av adresserna innehöll ett fel trots att adresserna hade kontrollerats ett flertal gånger. Det antal som slutligen skickades ut var därför till 3419 e-postadresser.¹³

2.3 Insamling av enkätsvar

Enkäten distribuerades via enkätverktyget Webropol¹⁴ och skickades ut till samtliga lärare vid Göteborgs universitet via universitetets e-postlistor. De personer som inte undervisar, men som ändå har fått en enkät, ombads att besvara enkätens två första frågor. "*Fakultet*", samt "*Ingår undervisning i din tjänst*".¹⁵ Svarar respondenten att undervisning inte ingår i anställningen kommer respondenten automatiskt till "*Tack för din medverkan*". Detta för att veta hur stor den slutliga studiepopulationen är fakultetsvis och totalt.

Enkäten gick ut 2016-01-11 och slutdatum för att besvara enkäten var 2016-01-25. När enkäten hade skickats ut, inkom några synpunkter gällande dels ett avsnitt om hur resultaten skulle presenteras, dels hur anonymiteten kunde garanteras, en upplysning som saknades i följebrevet. Dessa viktiga synpunkter lades därför till och ytterligare ett utskick gjordes, 2016-01-13, till de respondenter som inte redan hade besvarat enkäten. Mot bakgrund av att det var lätt att skicka påminnelser till respondenter som inte hade besvarat enkäten, gjordes därför sex påminnelsekick under insamlingsperioden. För att få in så många svar som möjligt förlängdes insamlingsperioden en vecka och slutdatum blev 2016-02-01.

2.4 Studiepopulation

Det finns ingen enhetlig angivelse gällande hur många personer som de facto har undervisning i sin anställning vid Göteborgs universitet. I årsredovisningen från 2014 står det, att vid universitet finns det 3230¹⁶ lärare/forskare och doktorandanställningar. Enligt de fakultetsvisa redovisningarna finns det mellan 2900 och 3000 personer som har undervisning i anställningen. Detta beskrivs närmare i avsnitt 3. *Undervisade personal vid Göteborgs universitet*. Mot bakgrund av detta finns det en diskrepans på ca. 400 personer mellan utskickade enkäter och antalet möjliga respondenter.

De 3419 e-postadresserna genererade 1481 svar, samt ytterligare 390 respondenter som hade klickat på enkätlänken och tittat på enkäten, men inte skickat in den. Under den tid enkäten var öppen var det några respondenter som informerades om att de redan hade besvarat enkäten och därför inte ville ha fler påminnelser. Webropol kan ställas in så att påminnelse endast skickas till respondenter som inte har besvarat enkäten. Hur många av dessa 390 respondenter

¹²Göteborgs universitet har 39 institutioner, men enligt universitetet i siffror finns det 38. <http://www.gu.se/omuniversitetet/universitetetisiffror>. 2016-01-28.

¹³Årsredovisning 2014, http://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1517/1517519_gu_ar_2014_150218.pdf, 2718 lärare/forskare och 512 professorer. 2016-01-15.

¹⁴Information om enkätverktyget Webropol finns att finna på www.webropol.se.

¹⁵Tjänstebegreppet i stort avskaffades inom universitets och högskoleväsendet i Högskoleförordningen 1993:100 och ersattes med begreppet anställning. Skillnaden är att en tjänst kan finnas oberoende av om den har en utövare eller ej, medan en anställning finns bara om den har en innehavare. Tidigare omprövades lediga tjänster om huruvida de skulle återbesättas, dras in eller få annan inriktning. Denna procedur finns inte för anställningar. Dock står det tjänst i enkäten, men i rapporten står det anställning.

¹⁶Årsredovisning 2014, http://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1517/1517519_gu_ar_2014_150218.pdf, 2718 lärare/forskare och 512 professorer. 2016-01-15.

som inte har skickat in enkäten, men som faktiskt tror att de har skickat in den, uppkommer därför. Mot bakgrund av detta har enkäten antingen besvarats eller lästs av 1871 lärare, vilket innebär att ca. två tredjedelar av samtliga lärare vid Göteborgs universitet har tagit del av enkäten.

Tabell1. Antal svarande i procent per fakultet enligt respektive årsredovisning.

Antal svarande i procent per fakultet						
	n	%	Ej svar		Totalt	%
Handelshögskolan	95	35%	173	65%	268	100%
Humanistisk fakultet	184	66%	96	34%	280	100%
IT-fakulteten	39	30%	89	70%	128	100%
Konstnärlig fakultet	125	75%	42	25%	167	100%
Naturvetenskaplig fakultet	219	54%	189	46%	408	100%
Sahlgrenska akademien	329	35%	621	65%	950	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	305	64%	171	36%	476	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	183	65%	97	35%	280	100%
Ej angivet fakultet	2	100%	0	0%	2	100%
Totalt	1481	50%	1478	50%	2959	100%

Det visade sig att av de 1481 personer som besvarade enkäten var det 221 personer som svarade att de *inte* undervisade, och 10 personer som av andra anledningar *inte* kunde fortsätta att besvara enkäten, eftersom de inte talade svenska tillräckligt bra, precis hade börjat undervisa och inte upplevde att de kunde bidra med synpunkter, ej var anställda längre, gått i pension etc. Dessa 10 respondenter kontaktade författaren av enkäten personligen via e-post. Antalet respondenter som föll bort var därför 231 stycken.

Det totala antalet personer med undervisning i denna undersökning, 2 959¹⁷ personer, utgörs av de som universitetet klassificerar som undervisande lärare med tillägg av de doktorander och amanuenser som har undervisning i sin befattning. Antalet undervisande personal som slutligen ingår i denna kartläggning är 1250 stycken. Fyra respondenter kommer inte med vid de könsmissiga och fakultetsvisa redovisningarna, eftersom dessa inte har angivit kön. De finns dock redovisade under varje tabell. Samma sak gäller för de 13 respondenter som har angivit "annat kön". Dessa kommer också att redovisas under varje tabell. Det slutliga antalet respondenter som ingår i tabellredovisningarna, fakultet och kön, utgörs därför av 1233 respondenter, varav 568 är män, 665 är kvinnor.

¹⁷ Två respondenter har ej angivit fakultet varför siffran är 2957.

Tabell 2. Slutlig studiepopulation uppdelat på kön och fakultet.

	Man		Kvinna		Annan		Ej angivet		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	51	58%	34	39%	3	3%	0	0%	88	100%
Humanistisk fakultet	71	43%	92	55%	3	2%	0	0%	166	100%
IT-fakulteten	23	70%	10	30%	0	0%	0	0%	33	100%
Konstnärlig fakultet	49	45%	56	52%	3	3%	0	0%	108	100%
Naturvetenskaplig fakultet	114	62%	67	37%	0	0%	2	1%	183	100%
Sahlgrenska akademien	104	40%	150	58%	2	1%	1	0%	257	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	117	44%	145	55%	2	1%	1	0%	265	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	39	26%	110	74%	0	0%	0	0%	149	100%
Ej angivet fakultet	0	0%	1	50%	0	0%	0	0%	1	50%
Totalt	568	45%	665	53%	13	1%	4	0%	1250	100%

Denna undersökning är en totalundersökning i vilken svarsfrekvensen totalt är ca.50%. Undersökningen kan användas, dels för att se hur undervisande personal generellt uppfattar högre utbildning och inkluderande undervisning vid Göteborgs universitet, dels hur kunskapen och arbetet upplevs och genomförs vid respektive fakultet. Dock har vissa av fakulteterna en svarsfrekvens som understiger 50%, varför en bortfallsanalys kunde ha genomförts, för att utröna om de som har svarat är representativa för respektive fakultet. Någon bortfallsanalys har dock inte gjorts, utan vid de fakulteter där svarsfrekvensen är låg, är resultaten redovisade med stor försiktighet.

2.5 Statistisk procedur

Samtliga frågor och svar är inmatade från Webropol, och har via Microsoft Office Excel överförts till statistikprogrammet SPSS¹⁸. Alla tabeller är framtagna i Microsoft Office Excel. De öppna frågorna har bearbetats i Webropol och SPSS.

2.6 De "små talens lag"

Det föreligger skillnader i antalet undervisande personal inom de olika fakulteterna, se tabell 1 ovan. Procentsatserna kan därför verka höga i vissa fall där antalet undervisande personal är lågt, varför slutsatser måste dras med viss försiktighet och med beaktande av "de små talens lag".

2.7 Tabellverk

Ett komplett tabellverk över varje fråga i enkäten finns i bilaga 2.

3. UNDERVISANDE PERSONAL VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

I Göteborgs universitets anställningsordning¹⁹ är det beslutat vilka lärarkategorier som förekommer och här ingår inte doktorander, varför siffran om undervisande personal borde vara något lägre. Lärarkategorierna enligt anställningsordningen är:

- *Professor*
- *Universitetslektor*
- *Adjungerad professor*
- *Gästprofessor*
- *Biträdande universitetslektor*
- *Forskarassistent*
- *Universitetsadjunkt*

¹⁸SPSS är ett datorprogram för statistisk analys.

¹⁹Anställningsordning för anställning av lärare vid Göteborgs universitet, Dnr V2012/738.

- *Postdoktor*
- *Adjungerad lärare*
- *Gästlärare*
- *Senior professor*

Utöver dessa av Göteborgs universitet beslutade lärarkategorier, har även doktorand och amanuens lagts till i denna rapport, eftersom dessa båda grupper kan ha undervisning inom sin anställning.

I de fakultetsvisa årsredovisningarna uppgår undervisande personal till knappt 3000 personer och då ingår inte doktorander. Undervisande personal fördelade fakultetsvis nedan:

Handelshögskolan	268 ²⁰
Humanistisk fakultet	280 ²¹
IT-fakulteten	128 ²²
Konstnärlig fakultet	167 ²³
Naturvetenskaplig fakultet	408 ²⁴
Sahlgrenska akademien	950 ²⁵
Samhällsvetenskaplig fakultet	476 ²⁶
Utbildningsvetenskaplig fakultet	<u>280²⁷</u>
	2957

4. BAKGRUNDSFRÅGOR

Bland respondenterna är 53% (665/1250) kvinnor och 45% (568/1250) män. Annat kön har angivits av 1% (13/1250) av respondenterna. Den lärarkategori som är störst bland respondenterna är universitetslektor, där 46% (306/665) av kvinnorna, 39% (220/568) av männen har angivit att de tillhör denna kategori. Bland männen har 27% (151/568) angivit professor mot 11% (70/665) av kvinnorna. Professor är den näst vanligaste kategorin bland män följt av adjunkt 11% (62/568). Bland kvinnorna är adjunkt, 18% (117/665) den näst vanligaste kategorin, följt av professor och doktorand. Båda kategorierna 11% (70/665).

²⁰ http://handels.gu.se/digitalAssets/1524/1524547_magasin2015_handelshogskolangbg.pdf. 2016-02-08.

²¹ <http://hum.gu.se/om-fakulteten/fakulteten-i-siffror>. 2016-02-08.

²² <http://www.cse.chalmers.se/temporary/arsmagasin2014.pdf>. 2016-02-08.

²³ http://konst.gu.se/digitalAssets/1520/1520755_konstnarliga-fakulteten-arsberattelse-2104.pdf. 2016-02-08.

²⁴ http://science.gu.se/digitalAssets/1515/1515533_arsberattelse2014_natfak_webb.pdf. 2016-02-08.

²⁵ http://sahlgrenska.gu.se/om-fakulteten/akad_personal. 2016-02-08.

²⁶ http://samfak.gu.se/digitalAssets/1519/1519284_samfak_a--rsmagasin-2014_webb.pdf. 2016-02-08

²⁷ http://uf.gu.se/digitalAssets/1522/1522058_uf2014-150326webb3.pdf, 2016-02-08.

Tabell 3. Har du administrativa uppdrag/sysslor i din anställning förutom undervisning?

	Man						Kvinna									
	Ja		Nej		Ej svar		Totalt		Ja		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	28	55%	23	45%	0	0%	51	100%	14	41%	20	59%	0	0%	34	100%
Humanistisk fakultet	41	58%	30	42%	0	0%	71	100%	51	55%	41	45%	0	0%	92	100%
IT-fakulteten	12	52%	11	48%	0	0%	23	100%	4	40%	6	60%	0	0%	10	100%
Konstnärlig fakultet	30	61%	19	39%	0	0%	49	100%	42	75%	14	25%	0	0%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	69	61%	45	39%	0	0%	114	100%	37	55%	30	45%	0	0%	67	100%
Sahlgrenska akademien	70	67%	34	33%	0	0%	104	100%	102	68%	48	32%	0	0%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	60	51%	57	49%	0	0%	117	100%	85	59%	60	41%	0	0%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	21	54%	18	46%	0	0%	39	100%	58	53%	52	47%	0	0%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Totalt	331	58%	237	42%	0	0%	568	100%	393	59%	272	41%	0	0%	665	100%

Annat kön, har 9 svarat ja och 4 har svarat nej.

Ej angivet kön, har 3 svarat ja och 1 har svarat nej.

Knappt 60%(736/1250) respondenterna, har administrativa uppdrag inom sin anställning. Det vanligast förekommande administrativa uppdraget/uppgiften är "kursansvarig".

5. BRISTANDE TILLGÄNGLIGHET SOM EN FORM AV DISKRIMINERING

Regeringens proposition "Bristande tillgänglighet som en form av diskriminering"²⁸ föreslår ändringar i diskrimineringslagen (2008:567) hos vissa områden som bl.a. utbildning.²⁹ Det föreslås också att ordet funktionshinder i diskrimineringslagen, //..// ersätts med funktionsnedsättning. Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.³⁰

Förslaget innebär att bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning införs som en ny form av diskriminering i diskrimineringslagen. Med bristande tillgänglighet avses att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse.

För högskoleområdet innebär regeringens förslag en förändring i och med att förbudet mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet tidigare innefattade endast lokalernas tillgänglighet och användbarhet.³¹

6. DEFINITION AV FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Med funktionsnedsättning menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller

²⁸ Prop. 2013/14:198.

²⁹ Prop.2013/14:198, sidan 1.

³⁰ Prop.2013/14:198, sidan 2.

³¹ Proposition 2013/14:198, sidan 72. 2016-04-13.

kan förväntas uppstå. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsnedsättning i diskrimineringslagens mening.

Funktionsnedsättning innebär en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. En funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera.³²

7. STUDERA MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Alla studenter vid Göteborgs universitet skall ges förutsättningar att klara studierna på ett bra sätt. För de studenter som har en dokumenterad funktionsnedsättning, finns pedagogiskt stöd att få och detta stöd administreras vid utbildningsenheten. Det pedagogiska stödet innebär att det finns olika typer av hjälp och stöd för att studiesituationen skall bli hanterbar. Vid Göteborgs universitet finns det ett allmänt pedagogiskt stöd och ett särskilt pedagogiskt stöd. Det allmänna pedagogiska stödet vänder sig till alla studenter som är antagna. Det allmänna stödet finns vid institutionerna och består av språkhandledning och studievägledning. Det finns också programvaror att ladda ner som en extra hjälp i studierna. Dessa program kan installeras på den egna datorn.³³ Det särskilda pedagogiska stödet innebär olika former av insatser och åtgärder för att undanröja, kompensera eller överbrygga hinder som kan uppkomma i studiesituationen. Det kan också vara åtgärder för att kompensera bristande tillgänglighet i studiemiljön på ett universitet eller en högskola.³⁴

För att en student skall få tillgång till det särskilda pedagogiska stödet behövs ett dokument som styrker att studenten har en funktionsnedsättning. Funktionsnedsättningen skall också vara bestående. Det krävs ett underlag från läkare eller psykolog. När det gäller dyslexi är det logopedier eller specialpedagoger som kan utfärda intyget. Göteborgs universitet genomför inga utredningar, utan dessa sker på studentens eget initiativ och bekostas av studenten.³⁵ Studenten kan även söka sig till vården för utredning, men detta kan ta lång tid p.g.a. långa väntetider.³⁶ Exempel på stöd som finns att få vid dokumenterad funktionsnedsättning vid Göteborgs universitet är:³⁷

- *Anpassad examination,*
- *Anpassad tidsplan,*
- *Anpassad litteratur, till exempel talbok, e-textbok eller punktskrift,*
- *Anteckningsstöd,*
- *Teckenspråkstolkning,*
- *Skrivtolkning,*
- *Syntolkning.*

Vidare finns också Lokala studieregler vid Göteborgs universitet³⁸ och paragraf 3.2 stipulerar följande:

³²<http://www.do.se/om-diskriminering/skyddade-diskrimineringsgrunder/>.2016-04-11.

³³<http://studentportal.gu.se/handledning-och-stod/funktionsnedsattning/studiestart/>. 2016-01-15.

³⁴<http://www.studeraimedfunktionshinder.nu/studentinfo.htm>. 2016-02-22.

³⁵<http://studentportal.gu.se/handledning-och-stod/funktionsnedsattning/studiestart/>. 2016-01-15.

³⁶E-post från samordnaren på Gu centralt, anna.jalknas@gu.se. 2016-04-15.

³⁷<http://utbildning.gu.se/kurser/studievagledning/fragor-och-svar>. 2016-01-15.

³⁸Lokala studieregler vid Göteborgs universitet, Styrdokument, Dnr G2011/323, § 3.2 sidan 3.

Student som på grund av dokumenterad funktionsnedsättning är i behov av särskilda hjälpmedel, och/eller annan examinationsform än den som föreskrivs i kursplanen, har så långt det är möjligt rätt till sådan individuell anpassning av examinationen som ger förutsättningar som är likvärdiga de som studenter utan funktionsnedsättning har. Student med sådant behov ska meddela kursansvarig lärare snarast.

7:1 Tillsynsbeslut från Diskrimineringsombudsmannen, DO

Den 29 juni 2016 kom ett tillsynsbeslut från DO "Tillsyn avseende utbildningsordnares åtgärder för tillgänglighet"³⁹. Ärendet rörde Göteborgs universitet. I beslutet skriver DO:

/// DO:s utredning visar att det inte finns några bestämmelser som reglerar vilken typ av praktiskt stöd en student med psykisk funktionsnedsättning har rätt till. Av förarbetena till diskrimineringslagen framgår bland annat att inom utbildningsverksamhet där bestämmelse saknas, bör de åtgärder som kan komma ifråga för tillgänglighet i huvudsak vara av enkel beskaffenhet (prop. 2013/14:198, s. 79). Ett exempel på sådan åtgärd kan vara att Göteborgs universitet följer sina lokala studieregler och ser till att studenten får kännedom om sin kurslitteratur senast åtta veckor innan kursstart. I de tidigare förarbetena angavs att tillgänglighet till och användbarhet av exempelvis kurslitteratur, andra läromedel eller hjälpmedel i studierna inte omfattades av lagstiftningen, (prop. 2007/08:95 s. 507) I de nu aktuella förarbetena har regeringen angett att detta ställningstagande bör ha fortsatt giltighet (prop. 2013/14:198, s. 72).

Enligt Samuel Heimann (personlig kommunikation 2016-07-05) kommer Göteborgs universitet mot bakgrund av DO:s tillsynsbeslut att agera på nedanstående sätt:

Sedan 1 januari 2015 gäller ny lagstiftning vad gäller tillgänglighetsfrågor. Så alldeles oavsett hur DO agerar i ärendet, gör vi inom GU en översyn för att se hur vi lever upp till gällande lagstiftning ur ett tillgänglighetsperspektiv. En arbetsgrupp som ser över universitetets tillgänglighet och tillgänglighetsarbete tillsattes under hösten. Det som studenten tar upp i sin anmälan är viktigt för oss och vi tar med studentens erfarenheter in i det arbete som pågår nu.⁴⁰

8. SÄRSKILT PEDAGOGISKT STÖD

8.1. Regleringsbrevet för universitet och högskolor⁴¹

Från och med 2006 har det angivits i regleringsbrevet för högskolor och universitet, att de kan söka särskilt pedagogiskt stöd för studenter med funktionsnedsättning inklusive teckentolkning för de kostnader som överstiger 0,3% av anslaget för grundutbildningen. I regleringsbrevet för Stockholms universitet är det stadgat att de skall fördela de nationella medel som har anvisats för detta. Vidare skall det framgå av årsredovisningarna vilka åtgärder som högskolorna har vidtagit för att förbättra situationen för studenter med funktionsnedsättning, samt kostnaderna för de pedagogiska stödåtgärderna.⁴²

³⁹ Dnr D2016/36, sidan 5.

⁴⁰ E-post från likabehandlingssamordnaren, Samuel Heimann, Personalenheten- Göteborgs universitet, samuel.heimann@gu.se, 2016-07-05.

⁴¹ Riksdagen har beslutat om universitet och högskolors verksamhet för budgetåret 2015 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 16, bet. 2014/15:UbU1, rskr. 2014/15:90). 2016-01-28

⁴² Funktionshindrade studenter- en sammanställning av resultaten från Högskoleverkets tillsynsbesök,

Stockholms universitet har ett särskilt åtagande på området som omfattar att årligen fördela ett extra "högskolegemensamt" anslag mellan universitet och högskolor, s.k. riktade nationella medel. Medlen används till att delvis täcka kostnader för särskilt (personligt) pedagogiskt stöd till studenter för att undanröja eller överbrygga funktionshinder i studiesituationen.⁴³

En förutsättning för Stockholms universitets åtagande i den här frågan är naturligtvis samarbete med övriga universitet och högskolor. Det sker framförallt genom ett nätverk för samarbete mellan alla lärosätens samordnare - Samordnarnätverket - och i en nationell referensgrupp där 9 lärosäten representeras.⁴⁴

Som tidigare nämnts är det Stockholms universitet som har ett särskilt åtagande för att fördela de s.k. riktade nationella medlen. Enligt statistiken från studeramedfunktionshinder.nu/statistik.htm förefaller det som om antalet studenter med funktionsnedsättning som söker hjälp av någon av landets universitets- och högskolors samordnare har ökat varje år från år 2009 då antalet var 7 445 studenter varav 29 var doktorander.

År 2015 var antalet 12 200 studenter, varav 20 stycken var doktorander. Den vanligaste funktionsnedsättningen är dyslexi/ specifika läs och skrivsvårigheter.⁴⁵ Indelningen av de olika typerna av funktionsnedsättning är⁴⁶:

Studenter med

- *dyslexi/ specifika läs och skrivsvårigheter,*
- *synnedsättningar,*
- *nedsatt rörelseförmåga,*
- *utbildningstolkning- teckenspråkstolkning och/ eller skrivtolkning,*
- *olika neuropsykiatriska variationer,*
- *psykisk ohälsa,*
- *hörselnedsättning utan utbildningstolk,*
- *andra varaktiga begränsningar av funktionsförmågan.*

Enligt M. Svalfors (personlig kommunikation 2016-02-29) räknas student med fler än en funktionsnedsättning endast i en grupp.

Därför får samordnarna av särskilt pedagogiskt stöd vid lärosätena, när de meddelar studentantalen till Stockholms universitet, försöka urskilja vilken begränsning av funktionsförmågan som primärt påverkar studiesituationen – dvs. när studenterna har exempelvis ADHD och dyslexi. Det kan naturligtvis ibland vara svårt att bedöma vilken funktionsnedsättning som

Högskoleverket, reg.nr 12-1017-12, Tidigare angavs att högskolan skall beakta behovet av särskilt pedagogiskt stöd för studenter med funktionshinder. sidan 7.

⁴³ "Stockholms universitet samlar årligen in uppgifter om kända antal studenter vid alla U/H som möter hinder i studiesituationen pga. att en funktionsnedsättning inverkar på studievillkoren. Det gör Stockholms universitet som en deluppgift i ett särskilt åtagande som universitetet har (sedan året 1993). Åtagandet benämns "Nationella medel för studenter med funktionshinder i studiesituationen" eller mer vardagligt "Nationella medel för särskilt pedagogiskt stöd". E-post från samordnaren, nationella medel för särskilt pedagogiskt stöd monica.svalfors@su.se. 2016-02-29.

⁴⁴<http://www.studeramedfunktionshinder.nu/>. 2016-01-18.

⁴⁵ <http://www.studeramedfunktionshinder.nu/statistik.htm>. 2016-02-22.

⁴⁶<http://www.studeramedfunktionshinder.nu/statistik.htm>. 2016-02-26.

inverkar mest på studierna, men syftet med den statistiska sammanställningen är att ge en övergripande bild.⁴⁷

I Proposition 2013/14:198 föreslår regeringen "Vilka åtgärder som kan behöva vidtas bör utredas i samverkan med den enskilde studenten efter att behovet har påtalats av den enskilde eller på annat sätt kommit till högskolans kännedom."⁴⁸

Enligt A. Jälknäs (personlig kommunikation 2016-04-15) utfärdar samordnarna ett intyg om särskilt pedagogiskt stöd.⁴⁹

././ att vi numera (från vt-16) utfärdar ett intyg om särskilt pedagogiskt stöd till de studenter vi träffat och som visat dokumentation som styrker varaktig funktionsnedsättning. Detta intyg kan studenterna använda i kommunikation med lärare/studievägledare. Vi har dock även som samordnare fortsatt viktig roll i att förankra studentens stödbehov på institutionen samt vid behov hjälpa studenten i dialogen med institutionen.

9. STUDENTER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING SOM HAR KONTAKTAT OMBUDEN

Ombudsverksamheten som den ser ut idag vid GUS startade 2010-05-01. Under perioden höstterminen 2010 till och med vårterminens utgång 2016 har ombuden "hanterat"⁶³ ärenden från studenter med funktionsnedsättning. En märkbar ökning av denna typ av ärenden startade vårterminen 2014 och har därefter ökat för varje termin. Det går inte att avgöra om det fanns färre studenter med funktionsnedsättning tidigare eller om förklaringen är att ombuden och ombudens verksamhet har blivit mer känd bland studenterna vid Göteborgs universitet. Enligt uppgift från samordnaren centralt⁵⁰ har 669 studenter någon gång sökt hjälp hos samordnarna under de senaste åren. Hur dessa studenter upplever sin studiesituation vid Göteborgs universitet framgår av den rapport som det andra ombudet vid GUS skriver.⁵¹

10. REMISSOMGÅNG

Innan rapporten färdigställdes skickades den ut på remiss till olika delar av Göteborgs universitet. Dessa var den centrala samordningsfunktionen för studenter med funktionsnedsättning, likabehandlingshandläggaren vid Sektionen för arbetsmiljö och likabehandling, samt till samtliga prefekter. En av de synpunkter som inkom var att det vore intressant att se om det skiljer något i svaren mellan de olika lärarkategorierna. Detta värdefulla förslag är därför framtaget och återfinns i tabellverket, bilaga 2.

11. RESULTAT

11.1 Känner du till att det finns en samordningsfunktion centralt för studenter med funktionsnedsättning vid Göteborgs universitet?

Vid Göteborgs universitet finns en central funktion som innefattar två samordnare och två kontaktpersoner för studenter med dokumenterad funktionsnedsättning.⁵² Denna funktion kan studenter med funktionsnedsättning, och även lärare som kommer i kontakt med studenter

⁴⁷E-post från samordnaren, nationella medel för särskilt pedagogiskt stöd monica.svalfors@su.se. 2016-02-29.

⁴⁸ Proposition 2013/14:198, sidan 70. 2016-04-13.

⁴⁹ E-post från samordnaren på Gu centralt, anna.jalknas@gu.se. 2016-04-15.

⁵⁰ Ingvor Berndt.

⁵¹ Frida Sandberg. "Förståelse att alla inte befinner sig i institutionens fyrkantiga ramar." En enkätstudie om hur studenter med funktionsnedsättning upplever sin studiesituation vid Göteborgs universitet. (felstavningen finns i citatet)

⁵² Ingvor Berndt, samordnare, Anna Jälknäs, samordnare, Catherine Gillo Nilsson kontaktperson för studenter med dyslexi och Karin Svanfeldt kontaktperson för studenter som är döva eller har en hörselnedsättning. <http://studentportal.gu.se/handledning-och-stod/funktionsnedsattning/studiestart/>. 2016-02-25.

med funktionsnedsättning, vända sig till för att få stöd och hjälp, för att studentens studietid vid Göteborgs universitet skall bli så bra som möjligt.

Det förefaller som om kvinnliga lärare oftare än manliga känner till den centrala samordningsfunktionen för studenter med funktionsnedsättning vid Göteborgs universitet. Kvinnliga lärare vid utbildningsvetenskaplig fakultet och humanistisk fakultet, är de kategorier som anger detta i högst utsträckning. Bland manliga lärare är det också vid dessa två fakulteter som denna funktion är mest känd.

Tabell 4. Känner du till att det finns en samordningsfunktion centralt för studenter med funktionsnedsättningar vid Göteborgs universitet?

	Man						Kvinna									
	Ja		Nej		Ej svar		Totalt		Ja		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	24	47%	27	53%	0	0%	51	100%	18	53%	15	44%	1	3%	34	100%
Humanistisk fakultet	49	69%	22	31%	0	0%	71	100%	71	77%	20	22%	1	1%	92	100%
IT-fakulteten	10	43%	13	57%	0	0%	23	100%	5	50%	5	50%	0	0%	10	100%
Konstnärlig fakultet	18	37%	31	63%	0	0%	49	100%	25	45%	31	55%	0	0%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	46	40%	68	60%	0	0%	114	100%	27	40%	40	60%	0	0%	67	100%
Sahlgrenska akademien	48	46%	56	54%	0	0%	104	100%	81	54%	68	45%	1	1%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	73	62%	44	38%	0	0%	117	100%	88	61%	57	39%	0	0%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	27	69%	12	31%	0	0%	39	100%	91	83%	19	17%	0	0%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1	100%
Totalt	295	52%	273	48%	0	0%	568	100%	407	61%	255	38%	3	0%	665	100%

Annat kön har 8 svarat ja och 5 nej. Ej angivit kön har 3 svarat ja och 1 nej.

11.2 Om ja, har du varit i kontakt med denna funktion?

Bland de manliga lärarna som känner till att den centrala samordningsfunktionen finns har 38% (112/295) någon gång varit i kontakt med densamma. Bland kvinnliga lärarna svarar 42% (171/407) detsamma. Det är främst kvinnliga lärare vid naturvetenskaplig fakultet och utbildningsvetenskaplig fakultet som anger detta och bland männen är det vanligast vid samhällsvetenskaplig fakultet och Handelshögskolan

Tabell 5. Har du varit i kontakt med denna funktion?

	Man						Kvinna									
	Ja		Nej		Ej svar		Totalt		Ja		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	13	54%	11	46%	0	0%	24	100%	5	28%	13	72%	0	0%	18	100%
Humanistisk fakultet	22	45%	27	55%	0	0%	49	100%	27	38%	43	61%	1	1%	71	100%
IT-fakulteten	4	40%	6	60%	0	0%	10	100%	2	40%	3	60%	0	0%	5	100%
Konstnärlig fakultet	7	39%	11	61%	0	0%	18	100%	7	28%	18	72%	0	0%	25	100%
Naturvetenskaplig fakultet	19	41%	27	59%	0	0%	46	100%	16	59%	11	41%	0	0%	27	100%
Sahlgrenska akademien	12	25%	36	75%	0	0%	48	100%	34	42%	46	57%	1	1%	81	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	26	57%	46	100%	1	2%	73	159%	32	36%	56	64%	0	0%	88	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	9	33%	18	67%	0	0%	27	100%	48	53%	43	47%	0	0%	91	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Totalt	112	38%	182	62%	1	0%	295	100%	171	42%	234	57%	2	0%	407	100%

Annat kön har 4 svarat ja och 4 nej.

Ej angivit kön har 1 svarat ja och 2 nej.

11.3 Har din institution rutiner/handläggningsordning för studenter med funktionsnedsättning?

När ombuden möter studenter med dokumenterad funktionsnedsättning framkommer ofta önskemål om, att det borde finnas en person vid institutionen som dessa studenter kan vända

sig till. Det borde också finnas en handläggningsordning som beskriver hur studenten skall gå tillväga, för att få den hjälp som finns att tillgå, samt hur respektive lärare vid institutionen delges information om studentens specifika situation och behov.

Några svar från respondenter:

Vi har en väl fungerande plan för studenter med behov av olika slag. Studenterna informeras om möjligheterna vid flera tillfällen och görs uppmärksamma på vad som krävs för att kunna utnyttja stödfunktioner i både undervisning och examination. I undervisningssituationen ges studenter som behöver möjlighet till planeringshjälp och strukturering som ofta kan behövas.

Sahlgrenska akademien

På Sahlgrenska akademien finns rutinen att studenterna själva ansvarar för att informationen om anpassad tenta når kursadministrationen. När deras behov av anpassningar har utretts får de ett intyg från studievägledaren där behovet framgår. Detta intyg ska lämnas in i god tid före tentan, så att tentamensenheten kan informeras. Bl.a. har vi haft, förlängd skrivtid, dator, enskilt rum. Vill ni ta del av Sahlgrenska akademins rutin kan ni vända er till studievägledaren Helen Zieser.

Sahlgrenska akademien

Knappt hälften, 49% (328/665) av de kvinnliga lärarna anger att deras institution har rutiner/handläggningsordning för studenter med funktionsnedsättning. Bland männen anger 44% (250/568) detsamma. Kvinnliga lärare vid utbildningsvetenskaplig fakultet, 70% (77/665) och män vid samhällsvetenskaplig fakultet, 69% (81/568) anger detta i högst utsträckning.

Tabell 6. Har din institution rutiner/handläggningsordning för studenter med funktionsnedsättning?

	Man								Kvinna											
	Ja		Nej		Vet ej		Ej svar		Totalt		Ja		Nej		Vet ej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	19	37%	0	0%	32	63%	0	0%	51	100%	9	26%	0	0%	25	74%	0	0%	34	100%
Humanistisk fakultet	39	55%	1	1%	31	44%	0	0%	71	100%	53	58%	2	2%	37	40%	0	0%	92	100%
IT-fakulteten	5	22%	1	4%	17	74%	0	0%	23	100%	3	30%	0	0%	7	70%	0	0%	10	100%
Konstnärlig fakultet	12	24%	2	4%	35	71%	0	0%	49	100%	10	18%	1	2%	45	80%	0	0%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	31	27%	8	7%	75	66%	0	0%	114	100%	21	31%	4	6%	42	63%	0	0%	67	100%
Sahlgrenska akademien	39	38%	4	4%	61	59%	0	0%	104	100%	65	43%	6	4%	78	52%	1	1%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	81	69%	0	0%	36	31%	0	0%	117	100%	90	62%	3	2%	52	36%	0	0%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	24	62%	0	0%	15	38%	0	0%	39	100%	77	70%	5	5%	26	24%	2	2%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Totalt	250	44%	16	3%	302	53%	0	0%	568	100%	328	49%	21	3%	313	47%	3	0%	665	100%

Annat kön har 5 svarat j och 7 vet ej.

Ej angivet kön har 1 svarat a och 3 vet ej.

11.4 Har din institution en person som är ansvarig för samordning/studiegång för studenter med funktionsnedsättning?

Det förefaller som om drygt en tredjedel av respondenterna känner till att institutionen har en person som är ansvarig för samordning/studiegång för studenter med funktionsnedsättning. Drygt hälften av respondenterna vet ej om institutionen har denna funktion eller ej.

Tabell 7. Har din institution en person som är ansvarig för samordning/studiegång för studenter med funktionsnedsättning?

	Man								Kvinna											
	Ja		Nej		Vet ej		Ej svar		Totalt		Ja		Nej		Vet ej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	17	33%	0	0%	34	67%	0	0%	51	100%	10	29%	1	3%	23	68%	0	0%	34	100%
Humanistisk fakultet	36	51%	3	4%	32	45%	0	0%	71	100%	50	54%	5	5%	37	40%	0	0%	92	100%
IT-fakulteten	9	39%	0	0%	14	61%	0	0%	23	100%	1	10%	1	10%	8	80%	0	0%	10	100%
Konstnärlig fakultet	10	20%	4	8%	35	71%	0	0%	49	100%	4	7%	5	9%	47	84%	0	0%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	25	22%	6	5%	83	73%	0	0%	114	100%	17	25%	1	1%	49	73%	0	0%	67	100%
Sahlgrenska akademien	21	20%	11	11%	72	69%	0	0%	104	100%	43	29%	12	8%	95	63%	0	0%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	71	61%	2	2%	44	38%	0	0%	117	100%	87	60%	7	5%	51	35%	0	0%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	15	38%	2	5%	22	56%	0	0%	39	100%	46	42%	10	9%	52	47%	2	2%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Totalt	204	36%	28	5%	336	59%	0	0%	568	100%	258	39%	42	6%	363	55%	2	0%	665	100%

Annat kön har 2 svarat ja, 1 nej och 9 vet ej.
Ej angivit kön har 1 svarat ja och 3 vet ej.

11.5 Har du någon gång anpassat en examination till studenter med funktionsnedsättning?

Ombuden träffar allt oftare studenter som önskar en alternativ examinationsform. Som nämnts tidigare i denna rapport skall studenten kunna uppvisa ett intyg från läkare, logoped, psykolog eller specialpedagog för att få lov att examineras på annat sätt än vad som föreskrivs i kursplanen. Dock upplever ombuden att det finns en stor lyhördhet och flexibilitet från lärarhåll för att möta studentens önskemål, oavsett om det finns en dokumenterad funktionsnedsättning eller ej. Det är viktigt att lärandemålen uppnås och ofta går det att uppnå dessa med alternativa examinationsformer. Bland de lärare som har besvarat enkäten har drygt hälften vid något tillfälle anpassat en examination för en student med funktionsnedsättning. En tredjedel både bland män och kvinnor har inte anpassat en examination för student med funktionsnedsättning, men skulle göra det vid behov. Manliga lärare vid Handelshögskolan, samt kvinnliga lärare vid utbildningsvetenskaplig fakultet är de som i högst grad har anpassat en examination för en student med funktionsnedsättning.

Nedan följer några citat från respondenterna:

Inläsning av läroböcker, powerpoint-filer direkt till studenten, inhyrd student (via Gus samordningsfunktion) som förde anteckningar på föreläsningar och lektioner, tentamen via Word för student med läs-och skrivsvårigheter.

Handelshögskolan

Dels tentamen skriven på dator ist för hand dels dyslexi dels hörselnedsättning dels förlängd tentamenstid dels rullstollstillgång till undervisningslokal

Sahlgrenska akademien

Extra samtal med student och dennes assistent om hur examinationen skulle läggas upp.

Utbildningsvetenskap

Separat rum för stressminskning. Tätare besök för att besvara frågor om tentan. Färgat papper för dyslektiker. Dator i stället för papper för dyslektiker.

Naturvetenskaplig fakultet

I ett fall muntlig examination i övriga fall förlängd skrivtid i samband med salstentamen.

Humanistisk fakultet

Muntlig tentamen, längre tid för att svara på skriftlig tentamen, presentation av arbete utan övriga klasskamrater

IT-fakulteten

Studenten hade svårt med stora grupper så vi höll examinationen i ett mindre forum

Konstnärlig fakultet

En student med svår dyslexi fick läsa in sin examination på ljudfil istället för att skriva ner den

Samhällsvetenskaplig fakultet

Tabell 8. Har du någon gång anpassat en examination för student med funktionsnedsättning?

	Man								Kvinna											
	Ja		Nej, men skulle		Nej, vet ej hur		Nej		Totalt	Ja		Nej, men skulle		Nej, vet ej hur		Nej		Totalt		
	n	%	n	%	n	%	n	%		n	%	n	%	n	%	n	%			
Handelshögskolan	33	65%	11	22%	2	4%	5	10%	51	100%	14	41%	12	35%	1	3%	7	21%	34	100%
Humanistisk fakultet	47	66%	15	21%	1	1%	8	11%	71	100%	52	57%	32	35%	1	1%	7	8%	92	100%
IT-fakulteten	8	35%	11	48%	2	9%	2	9%	23	100%	3	30%	5	50%	1	10%	1	10%	10	100%
Konstnärlig fakultet	21	43%	19	39%	1	2%	8	16%	49	100%	20	36%	30	54%	1	2%	5	9%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	52	46%	34	30%	5	4%	23	20%	114	100%	29	43%	17	25%	5	7%	16	24%	67	100%
Sahlgrenska akademien	36	35%	41	39%	7	7%	20	19%	104	100%	69	46%	45	30%	4	3%	32	21%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	72	62%	33	28%	2	2%	10	9%	117	100%	84	58%	46	32%	3	2%	12	8%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	23	59%	7	18%	0	0%	9	23%	39	100%	67	61%	30	27%	0	0%	13	12%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%
Totalt	292	51%	171	30%	20	4%	85	15%	568	100%	339	51%	217	33%	16	2%	93	14%	665	100%

Annat kön har 7 svarat ja, 3 nej, men skulle göra det vid behov, 1 nej, jag vet inte hur man skall göra, 2 nej. Ej angivet kön har 3 svarat ja och 1 nej.

För att kunna anordna en alternativ examination är det viktigt att läraren får reda på detta i god tid innan examinationen skall äga rum. Majoriteten av lärarna som har anpassat en examination har fått reda på att detta behövs mer än tre veckor innan examinationen skall äga rum. Manliga lärare har oftare än kvinnliga lärare fått reda på att en anpassning behövs innan kursstart, 28% (82/292) mot 21% (71/339). I ett av Göteborgs universitets styrdokument⁵³ står det att läsa "Student som har önskemål om anpassad tentamen i anledning av dokumenterad funktionsnedsättning ska anmäla detta till institutionen senast fyra veckor före tentamensskrivning." Av svaren att döma förefaller det som om de flesta anpassade examinationer meddelas ansvarig lärare i god tid och enligt de regler som gäller vid Göteborg universitet.

Frågan om hur lärarna har anpassat examinationen var en öppen fråga som besvarades av 614 respondenter. De flesta respondenterna har givit flera olika typer av anpassningar som exempel, varför summan av de vanligaste anpassningarna överstiger antalet respondenter. De vanligast förekommande anpassningarna och kombinationerna var:

Extra tid vid examination ofta i samband med **enskilt rum**, vilket 51% (312/614) av respondenterna svarade.

Dator som hjälpmedel i någon form, istället för papper och penna, har 19% (114/614) av respondenterna svarat.

⁵³Regler för tentamensskrivningar, Dnr G8 471/10, sidan 2.

Muntlig examination istället för skriftlig var också en vanligt förekommande anpassning, vilket 17% (103/614) angav. Det var också vanligt att muntlig examination kombinerades med annan typ av anpassning. Muntlig examination gavs ofta om studenten hade dyslexi.

Övriga anpassningar, 22% (134/614) vilka var, tolk/teckenspråkstolk, hjälp vid hörselnedsättning, inläsning på ljudfil, inläsning, personlig assistent, samt talsyntes.

Bland lärarna totalt har 15%(181/1250) svarat att de inte har anpassat någon examination för student med funktionsnedsättning. Detta behöver inte betyda att läraren har nekat en student med funktionsnedsättning en anpassad examination, utan kan bero på att läraren inte har fått frågan eller inte har haft någon student som har varit i behov av en anpassad examination.

Nedan följer några citat från respondenterna:

*Jag har inte haft någon student med känd funktionsnedsättning än så länge, så jag har inte gjort någonting.
Naturvetenskaplig fakultet*

*Vad jag vet så har jag inte haft studenter med funktionsnedsättning när jag har undervisat - undervisar i en mycket begränsad omfattning.
Utbildningsvetenskaplig fakultet*

*Har bara begränsad erfarenhet (student med dyslexi) - förenkla och förtydliga Powerpoint presentationen, göra den tillgänglig i förväg.
Handelshögskolan*

*Om och när det kommer att bli aktuellt så diskuterar vi i lärarkollegiet hur vi bäst ska göra för just den studenten. Både programansvarig och studierektor är kunniga om detta.
Sahlgrenska akademien*

11.6 Hur blev du uppmärksammad på att en anpassad examination behövdes?

Lärarna blev oftast uppmärksammade på att en anpassad examination behövdes av studenten själv. I vissa fall uppmärksammade även studievägledaren eller samordnaren vid institutionen läraren på att en anpassning behövdes.

11.7 Anser du att du har de pedagogiska förutsättningarna/verktygen/resurserna för att undervisa och examinera studenter med olika funktionsnedsättningar?

Det förefaller som om manliga lärare i större utsträckning än kvinnliga anser att de har pedagogiska förutsättningar och resurser för att undervisa och examinera studenter med funktionsnedsättning. Drygt hälften har svarat detta, 54% (360/568) mot 39% (260/665) av de kvinnliga lärarna. Det är främst de manliga lärarna vid Sahlgrenska akademien, samt samhällsvetenskaplig fakultet som anser detta. Bland kvinnorna är det främst lärare vid utbildningsvetenskaplig fakultet och konstnärlig fakultet som anser att de har de pedagogiska förutsättningarna/ verktygen/ resurserna för att undervisa och examinera studenter med olika funktionsnedsättningar.

Tabell 9. Anser du att du har de pedagogiska förutsättningarna/verktygen/resurserna för att undervisa och examinera studenter med olika funktionsnedsättningar?

	Man								Kvinna							
	Ja		Nej		Ej svar		Totalt		Ja		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	26	51%	23	45%	2	4%	51	100%	11	32%	23	68%	0	0%	34	100%
Humanistisk fakultet	34	48%	35	49%	2	3%	71	100%	34	37%	57	62%	1	1%	92	100%
IT-fakulteten	11	48%	12	52%	0	0%	23	100%	2	20%	8	80%	0	0%	10	100%
Konstnärlig fakultet	27	55%	21	43%	1	2%	49	100%	23	41%	31	55%	2	4%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	51	45%	59	52%	4	4%	114	100%	17	25%	50	75%	0	0%	67	100%
Sahlgrenska akademien	63	61%	39	38%	2	2%	104	100%	58	39%	90	60%	2	1%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	73	62%	42	36%	2	2%	117	100%	60	41%	83	57%	2	1%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	21	54%	18	46%	0	0%	39	100%	55	50%	53	48%	2	2%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Totalt	306	54%	249	44%	13	2%	568	100%	260	39%	396	60%	9	1%	665	100%

Annat kön har 6 svarat ja och 7 nej.

Ej angivit kön har 2 svarat ja och 2 nej.

Nedan följer några citat från respondenterna:

Vet ej, har inte riktigt konfronterats med det, dvs. ingen har bett mig om någon anpassning. Men så har jag också väldigt lite undervisning och har aldrig varit kursansvarig.

Handelshögskolan

Skär oftast i samråd med student. Det ser så olika ut vilken typ av stöd den enskilde studenten behöver pga. funktionsnedsättning. Det kan vara allt från hur litteraturseminarium organiseras i rummet, till längre skrivtid, individuell handledning, längre skrivtid, kortare föreläsningar, tillåter att föreläsning spelas in av student etc.

Utbildningsvetenskaplig fakultet

Jag försöker följa det vi kommer fram till vid kurs/lärarmötet innan kursstart vad gäller anpassningen av undervisningen.

Naturvetenskaplig fakultet

Jag försöker ha variation i examination och undervisningsform för att alla, oavsett på vilket sätt man är lik/olik andra, ska känna att man åtminstone ibland ens sätt att uttrycka sig och redogöra för sina kunskaper kommer till sin rätt.

Handelshögskolan

Pratar med studenten. Det löser mycket. Har inte haft så svåra studenter i min egen undervisning. Som likabehandlingsombud vid Institutionen har jag däremot varit inblandat i ett fall med en student som hade en neuropsykiatrisk diagnos. I samband med en utredning i detta fallet kom jag i kontakt med alla stödfunktioner på GU. Jätte bra. Det största problemet var att lärarna på kurserna inte visste om denna diagnos eftersom studenten inte själv ville acceptera den. Det gav mycket problem. Både student och lärarna behöver instruktioner och stöd i god tid innan kursen. Nog det allra viktigaste.

Naturvetenskaplig fakultet

Det är något som bör genomsyra hela undervisningen och alla dess moment, varför det skulle bli en mycket lång lista. Att exempelvis i samband med kurs- och programstart start (muntligt och skriftligt) informera om de möjligheter till stöd som finns och göra det på ett allmänt, naturligt och inkluderande sätt - typ språkhandledning, rundvandringar, UB-besök, studievägledarböcker, visa konkret var på webben de ska söka, formella rättigheter mm - för att fånga in så många som möjligt och undvika stigmatiserande effekter mm. Att boka in och schemalägga övningar med språkhandledare (gärna i mindre grupper), UB och annat är ytterligare ett sätt att "sänka trösklarna" för att så många som möjligt ska se det som ett naturligt inslag att ta del av de stödresurser som finns och se till att det inte väcker något särskilt uppseende. Att under kurser ha seminarier där uppgifter får vara att identifiera olika typer av diskriminering i olika sammanhang och på olika platser för att öva upp en "blick" för detta som vi alla kan ha hjälp av. Sedan så har vi ju allt detta med hur man bör formulera sig i tal och skrift och lägga upp föreläsningar och övningar av olika slag.

Samhällsvetenskaplig fakultet

Tabell 10. Om du har svarat nej skulle du vilja ha fortbildning?

	Man				Kvinna				Totalt					
	Ja n	%	Nej n	%	Ej svar n	%	Ja n	%	Nej n	%	Ej svar n	%	Totalt n	%
Handelshögskolan	11	48%	12	52%	0	0%	16	70%	7	30%	0	0%	23	100%
Humanistisk fakultet	23	66%	12	34%	0	0%	51	89%	6	11%	0	0%	57	100%
IT-fakulteten	6	50%	6	50%	0	0%	6	75%	2	25%	0	0%	8	100%
Konstnärlig fakultet	15	71%	6	29%	0	0%	26	84%	4	13%	1	3%	31	100%
Naturvetenskaplig fakultet	37	63%	22	37%	0	0%	37	74%	12	24%	1	2%	50	100%
Sahlgrenska akademien	28	72%	10	26%	1	3%	74	82%	15	17%	1	1%	90	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	29	69%	12	29%	1	2%	71	86%	12	14%	0	0%	83	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	11	61%	7	39%	0	0%	41	77%	11	21%	1	2%	53	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	100%	0	0%	1	100%
Totalt	160	64%	87	35%	0	0%	323	82%	69	17%	4	1%	396	100%

Annat kön har 6 svarat ja och 1 nej.

Ej kön har 1 svarat ja och 1 ej svar.

Det förefaller som om kvinnliga lärare är mer intresserade än manliga att fortbilda sig inom området att undervisa och examinera studenter med funktionsnedsättning.

11.8 Har du någon gång nekat en student med funktionsnedsättning en anpassad examination?

De förefaller som om det är få lärare, 5% (59/1250), som har nekat en student en anpassad examination, vilket stämmer väl överens om den uppfattning ombuden har. De flesta har svarat att studenten saknade dokumentation på sin funktionsnedsättning, samt att en anpassning var ej möjlig med hänsyn till lärandemålen.

Tabell 11. Har du någon gång nekat en student med funktionsnedsättning en anpassad examination? Män

	Man												Totalt	
	Ja, intyg saknades		Ja, student meddelade för sent		Ja, anpassning ej möjlig		Ja, annat		Nej		Ej svar		n	%
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Handelshögskolan	1	2%	0	0%	2	4%	0	0%	48	94%	0	0%	51	100%
Humanistisk fakultet	3	4%	1	1%	0	0%	1	1%	66	93%	0	0%	71	100%
IT-fakulteten	1	4%	0	0%	0	0%	0	0%	22	96%	0	0%	23	100%
Konstnärlig fakultet	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	49	100%	0	0%	49	100%
Naturvetenskaplig fakultet	2	2%	0	0%	0	0%	0	0%	112	98%	0	0%	114	100%
Sahlgrenska akademien	0	0%	3	3%	1	1%	0	0%	99	95%	1	1%	104	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	2	2%	0	0%	0	0%	2	2%	113	97%	0	0%	117	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	0	0%	0	0%	1	3%	0	0%	38	97%	0	0%	39	100%
Totalt	9	2%	4	1%	4	1%	3	1%	547	96%	1	0%	568	100%

Tabell 12. Har du någon gång nekat en student med funktionsnedsättning en anpassad examination? Kvinnor

	Kvinna												Totalt	
	Ja, intyg saknades		Ja, student meddelade för sent		Ja, anpassning ej möjlig		Ja, annat		Nej		Ej svar		n	%
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Handelshögskolan	1	3%	1	3%	1	3%	0	0%	31	91%	0	0%	34	100%
Humanistisk fakultet	2	2%	0	0%	2	2%	1	1%	87	95%	0	0%	92	100%
IT-fakulteten	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	10	100%	0	0%	10	100%
Konstnärlig fakultet	0	0%	0	0%	1	2%	0	0%	55	98%	0	0%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	2	3%	0	0%	2	3%	0	0%	63	94%	0	0%	67	100%
Sahlgrenska akademien	4	3%	3	2%	3	2%	1	1%	139	93%	0	0%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	6	4%	1	1%	2	1%	2	1%	134	92%	0	0%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	3	3%	0	0%	0	0%	1	1%	106	96%	0	0%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Totalt	18	3%	5	1%	11	2%	5	1%	626	94%	0	0%	665	100%

Annat kön har samtliga svarat nej
Ej angivet kön har samtliga svarat nej.

Nedan följer några citat från respondenterna:

././ Den enda förfrågan jag inte kunde tillmötesgå var då jag dagen innan kursstart fick reda på att en student var blind och därmed behövde allt studiematerial tillgängligt omedelbart (då det skulle översättas till blindskrift). Jag kunde i detta fall heller inte anpassa tentamen då förfrågan kom allt för sent. Det var olyckligt för studenten men jag har sedan dess jobbat mer proaktivt för att få reda på eventuella funktionsnedsättningar så snart som det är möjligt. Om jag i god tid innan kursstart får reda på funktionsnedsättning brukar det inte vara några problem.

Samhällsvetenskaplig fakultet

././ Har haft frågor från studenter om att ta bort viss typ av frågor och då kan man fundera på om alla lärandemål verkligen examineras?"

Sahlgrenska akademien

I vissa fall har studenter, som inte har en dokumenterad funktionsnedsättning, kontaktat ombuden för att höra om det är möjligt att be om en alternativ examination, eftersom ordinarie examinationsform upplevs som problematisk. Vid dessa få tillfällen har ombuden diskuterat studentens situation och upplevelse med läraren/examinator och oftast har det gått att hitta en bra lösning. Ombuden är väl medvetna om att studenter inte kan välja hur de skall examineras, utan examinationsform är något som framgår av kursplan. Detta är en likabehandlingsfråga som måste hanteras med största varsamhet.

Nedan följer några citat från respondenterna:

Har som mål att fråga mina studenter i samband med kursstart om någon behöver särskild anpassning. För att underlätta livet för de studenter som självdiagnostiserat sig, men saknar/inte vill ha ett formellt intyg på en nedsättning, t.ex. dyslexi önskar jag att de elektroniska programvaror som studenter med intyg får tillgång till görs tillgängliga för alla studenter genom t.ex. våra bibliotek. Det är också viktigt att vi lärare ges timmar i våra tjänstgöringsplaner när en anpassning behöver göras, t.ex. i form av en muntlig examination, så att dessa arbetsuppgifter inte skapar onödig stress.

Humanistisk fakultet

Kommentar till fråga 15 ovan: Vi informerar studenter om att planering krävs och att en plan ska upprättas innan några åtgärder sätts in. Att kräva intyg är en likabehandlingsfråga i det här sammanhanget.

Samhällsvetenskaplig fakultet

Jag är öppen för anpassning utifrån de behov som studenten uttrycker, med intyg om funktionsnedsättning i botten.

Handelshögskolan

/../De enstaka gånger jag nekat önskad anpassning av examination har det varit för att jag har bedömt att det skulle orsaka rättviseproblem gentemot övriga gruppen (t.ex. önskan att få tentauppgift tidigare än övriga).

Samhällsvetenskaplig fakultet

Ja, de anpassningar som är möjliga utifrån kursmålet, men gör inte anpassningar som ger personen en fördel om hen inte har intyg.

Samhällsvetenskaplig fakultet

11.9 Hur anser du att arbetet för likabehandling av studenter med funktionsnedsättning fungerar vid Göteborgs universitet?

Manliga lärare förefaller oftare än kvinnliga anse, att arbetet för likabehandling av studenter med funktionsnedsättning fungerar bra vid Göteborgs universitet. Bland männen anser 31% (178/568) detta mot 22% (148/665) av kvinnorna. Det vanligaste bland båda grupperna är att man inte har någon uppfattning i frågan.

Nedan följer några citat från respondenterna:

Arbetet fungerar bra men kan absolut bli ännu bättre! Viktigt att få information vilka möjligheter som finns ex vis vilka lokaler som har hörslingor. Institutionen arbetar med detta men skulle uppskatta ytterligare information om hur våra program och kurser kan förbättra tillgänglighet. Vår likabehandlingsrepresentant har i uppgift att verka för att detta sker.

Sahlgrenska akademien

Arbetet fungerar olika bra vid olika institutioner.

Utbildningsvetenskaplig fakultet

Jag har som tidigare programansvarig inom Lärarutbildningen arbetat en del med dessa frågor, och jag ansvarar även för större kurs inom LU som tar upp frågor om detta. Begreppet kan ses innefatta olika former av

bristande tillgänglighet, fysiska och psykiska hinder, men utöver det även sociala hinder som vi ses i rådande sociala snedrekrytering på universitetet. Detta är en fråga som också behöver uppmärksammas, inte minst i anslutning till arbetet med att bryta segregation och integration av individer på en samhällsnivå. Här har universitetet en viktig uppgift i framtiden. Lycka till med arbetet med dessa viktiga frågor!
Samhällsvetenskaplig fakultet

Kommentar till fråga 20: arbetet fungerar inte dåligt, men för att leva upp till lag och tillgängliggöra för funktionsnedsättning studenter behöver jag som kursansvarig egentligen veta mer om de vanligaste nedsättningarna och skulle egentligen behöva veta i förväg innan kursstart vilka funktionsnedsättningar studenterna har. Dock är det ju så att vissa med funktionsnedsättningar inte vill utnyttja rätten till tillgänglighetsanpassad undervisning, medan andra absolut vill det och förutsätter att alla lärare på kursen känner till just deras funktionsnedsättning.
Samhällsvetenskaplig fakultet

Tabell 13. Hur anser du att arbetet för likabehandling av studenter med funktionsnedsättning fungerar vid Göteborgs universitet?

	Man						Kvinna						Totalt							
	Bra		Mindre bra		Ingen uppfattning		Ej svar		Bra		Mindre bra				Ingen uppfattning		Ej svar			
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%				
Handelshögskolan	20	39%	3	6%	28	55%	0	0%	51	100%	6	18%	2	6%	24	71%	2	6%	34	100%
Humanistisk fakultet	26	37%	3	4%	41	58%	1	1%	71	100%	23	25%	8	9%	60	65%	1	1%	92	100%
IT-fakulteten	8	35%	0	0%	15	65%	0	0%	23	100%	1	10%	0	0%	9	90%	0	0%	10	100%
Konstnärlig fakultet	9	18%	1	2%	39	80%	0	0%	49	100%	9	16%	5	9%	42	75%	0	0%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	24	21%	4	4%	86	75%	0	0%	114	100%	13	19%	5	7%	49	73%	0	0%	67	100%
Sahlgrenska akademien	32	31%	7	7%	65	63%	0	0%	104	100%	26	17%	9	6%	113	75%	2	1%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	44	38%	6	5%	67	57%	0	0%	117	100%	33	23%	15	10%	97	67%	0	0%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	15	38%	4	10%	20	51%	0	0%	39	100%	37	34%	14	13%	57	52%	2	2%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Totalt	178	31%	28	5%	361	64%	1	0%	568	100%	148	22%	58	9%	452	68%	7	1%	665	100%

Annat kön har 2 svarat mindre bra och 11 har ingen uppfattning.

Ej angivet kön har 2 svarat att arbetet fungerar bra och 2 har ingen uppfattning.

11.10 Har du fått information om att bristande tillgänglighet i studiesituationen kan utgöra en form av diskriminering?

Sedan 2015-01-01 kan bristande tillgänglighet i studiesituationen utgöra en form av diskriminering. Med bristande tillgänglighet avses enligt 1 kap 4§ 3p DL

att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- *de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,*
- *varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt*
- *andra omständigheter av betydelse⁵⁴.*

⁵⁴ http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567/#K1. 2016-03-02.

Bland lärarna har drygt en tredjedel fått information om att bristande tillgänglighet kan utgöra en form av diskriminering, medan en fjärdedel har fått information men upplever att de inte har tillräcklig kunskap. Manliga lärare vid samhällsvetenskaplig fakultet och utbildningsvetenskaplig fakultet, samt kvinnliga lärare vid utbildningsvetenskaplig fakultet är de kategorier som främst har kännedom om denna nya lagstiftning.

Nedan följer några citat från respondenterna:

Begreppet omfattar allt från att inte komma upp för en trappa när det saknas ramp till brist på nödvändigt hjälp, och kan utgöra grund för diskriminering.

Humanistisk fakultet

Både brister i faktisk, fysisk tillgänglighet: byggnadsmässiga hinder, trappor, akustik, brist i hjälpmedel osv. - och bristande tillgänglighet i form av t.ex. diskriminering.

Handelshögskolan

Förekomsten av omotiverade hinder för var och en att bedriva studier. Det finns emellertid motiverade hinder. Exempelvis kan inte alla förväntas genomgå studier i alla typer av ämnen/utbildningar och utöva alla sorters yrken. Exempel: en synskadad kan inte vara pilot; någon med skakningar på handen kan inte rimligen arbeta som hjärnkirurg; en student med så svår "scenskräck" eller social fobi att vederbörande inte förmår tala inför grupp är inte lämpad att arbeta som lärare. Detta är en viktig sak att komma ihåg i arbetet med och diskussioner om diskriminering.

Humanistisk fakultet

Att en person inte ges samma möjligheter som andra p.g.a. en funktionsnedsättning. Är en form av diskriminering.

Sahlgrenska akademien

Lagen säger att det är en form av diskriminering baserad på funktionshinder/nedsättning och då blir det ju felbehandling av tillämpningen av direktiven som är diskriminerande.

Konstnärlig fakultet

Alltifrån fysiska hinder för att ta del av de rättigheter och resurser som universitetet erbjuder, till mer subtila faktorer, som rasism och annan typ av diskriminering som strukturellt utesluter vissa människor från tillgänglighet till sina rättigheter.

Utbildningsvetenskaplig fakultet

Tabell 14. Har du fått information om att bristande tillgänglighet i studiesituationen kan utgöra en form av diskriminering?

	Man								Kvinna											
	Ja		Ja, men inte tillräckligt		Nej		Ej svar		Totalt		Ja		Ja, men inte tillräckligt		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	12	24%	6	12%	30	59%	3	6%	51	100%	8	24%	7	21%	19	56%	0	0%	34	100%
Humanistisk fakultet	27	38%	21	30%	22	31%	1	1%	71	100%	40	43%	19	21%	33	36%	0	0%	92	100%
IT-fakulteten	7	30%	3	13%	12	52%	1	4%	23	100%	1	10%	1	10%	7	70%	1	10%	10	100%
Konstnärig fakultet	17	35%	13	27%	19	39%	0	0%	49	100%	16	29%	17	30%	23	41%	0	0%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	24	21%	20	18%	69	61%	1	1%	114	100%	16	24%	10	15%	40	60%	1	1%	67	100%
Sahlgrenska akademien	32	31%	19	18%	53	51%	0	0%	104	100%	42	28%	34	23%	72	48%	2	1%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	63	54%	18	15%	34	29%	2	2%	117	100%	57	39%	34	23%	53	37%	1	1%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	20	51%	9	23%	10	26%	0	0%	39	100%	62	56%	30	27%	18	16%	0	0%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%
Totalt	202	36%	109	19%	249	44%	8	1%	568	100%	243	37%	152	23%	265	40%	5	1%	665	100%

Annat kön har 4 svarat ja, 5 har svarat ja men inte tillräckligt och 4 har svarat nej.

Ej kön har 2 svarat ja och 2 nej.

11.11 Hur gör du din undervisning inkluderande för studenter med funktionsnedsättning?

Detta var en öppen fråga och 756 respondenter hade valt att beskriva hur de gör sin undervisning inkluderande för student med funktionsnedsättning. Många av respondenterna har givit flera exempel på inkluderande undervisning. Den typ av inkluderande undervisning som förekommer oftast är:

Anpassning⁵⁵ av undervisningssituationen, 42% (318/756).

Kommunikation⁵⁶ med studenten om studentens behov, 23% (171/756).

Kursmaterial innebär att material läggs ut i god tid på GUL, inläsning av kursmaterial görs, etc. 17% (125/756)

Nedan följer några citat från respondenterna:

Beror på studenten – anpassar efter individen.

Humanistisk fakultet

Tillämpar flexibilitet och pragmatism

Samhällsvetenskaplig fakultet

Vi utgår ifrån varje students individuella behov och ser till att tillsammans med dem hitta ett sätt för dem att utföra uppgifter. Det gäller alla studenterna. Vi är väldigt uppmärksamma på varje students enskilda projekt (som de söker med) och hela studieåret skraddarsys i förhållande till vad de har för frågeställning och vad de redovisar eller tar upp till diskussion i klassrummet. Detta möjliggör för oss att vara anpassningsbara och väldigt snabbt uppfatta eventuella svårigheter. I båda kurserna jag håller i går praktiken och reflektionen vid sidan av varandra och vi är i ständigt samtal med studenterna.

Konstnärlig fakultet

Är lyhörd för specifika behov, har t ex tillåtitt att bli inspelad.

Naturvetenskaplig fakultet

⁵⁵Många som har skrivit "Anpassar efter behov" utan att ange specifikt vilken typ av anpassning det handlar om. Utöver detta ingår t.ex. mikrofon, tolk/teckentolk, lokaler, spela in föreläsningar, extra handledning vid behov, anteckningar

⁵⁶Följande sökord har använts: Samtal, pratar, frågor, kommunicerar, öppnar upp för, lyhörd, lyssnar, dialog, information, samråd.

*Pratar med individen om dennes förutsättningar och önskemål
IT-fakulteten*

Sker oftast i samråd med student. Det ser så olika ut vilken typ av stöd den enskilde studenten behöver pga. funktionsnedsättning. Det kan vara allt från hur litteraturseminarium organiseras i rummet, till längre skrivtid, individuell handledning, längre skrivtid, kortare föreläsningar, tillåter att föreläsning spelas in av student etc.

Utbildningsvetenskaplig fakultet

Tillmötesgår de behov som uttalas, är alltid noga med att inte förutsätta fullfunktion.

Samhällsvetenskaplig fakultet

Har som mål att fråga mina studenter i samband med kursstart om någon behöver särskild anpassning. För att underlätta livet för de studenter som självdiagnostiserat sig men saknar/inte vill ha ett formellt intyg på en nedsättning, t.ex. dyslexi önskar jag att de elektroniska programvaror som studenter med intyg får tillgång till görs tillgängliga för alla studenter genom t.ex. våra bibliotek. Det är också viktigt att vi lärare ges timmar i våra tjänstgöringsplaner när en anpassning behöver göras, t.ex. i form av en muntlig examination, så att dessa arbetsuppgifter inte skapar onödig stress.

Humanistisk fakultet

Jag försöker vara lyhörd och uppmärksam på hinder för god undervisning och lärande.

IT-fakulteten

Försöker ta reda på den personens individuella önskemål eller behov som gäller utformning av seminarier, föreläsningar eller grupparbete.

Utbildningsvetenskaplig fakultet

Samtal med student först, sedan anpassning (ex: längre tentatid, tillåtelse använda hjälpmedel, hjälp av assistent som skrivhjälp, kortare textmängd vid hemtenta).

Samhällsvetenskaplig fakultet

Inläsning av läroböcker, powerpoint-filer direkt till studenten, inhyrd student (via Gus samordningsfunktion) som förde anteckningar på föreläsningar och lektioner, tentamen via Word för student med läs- och skrivsvårigheter.

Handelshögskolan

Det beror förstås på vilken typ av funktionsvarians det handlar om. Jag har använt hörseltolk vid något tillfälle. En blind student hade med sig sin assistent och då var det förstås viktigt att läsa upp allt som stod på ppt-bilderna etc. För att studenter med läs- och skrivsvårigheter skall kunna koncentrera sig på innehållet (behöver ju inte vara en diagnostiserad dyslexi) försöker vi, när det går, att både ha skrivna och talade inslag. Vi brukar också ibland låta studenterna välja att lämna in en ljudfil istället för en skriven text. Varierade undervisningsformer är alltid bra. Att aldrig

behöva skriva om man har skrivsvårigheter är förstås heller inte bra. Då får man be studenten ta hjälp av språkhandledningen.

Utbildningsvetenskaplig fakultet

Jag försöker ha variation i examination och undervisningsform för att alla, oavsett på vilket sätt man är lik/olik andra, ska känna att man åtminstone ibland ens sätt att uttrycka säg och redogöra för sina kunskaper kommer till sin rätt.

Handelshögskolan

Tillgång till hjälputrustning som ljud, spec bild, och annan teknik. Tänker på tillgänglighet vid lokalbokning. Försöker vara noggrann med litteraturlistor och andra referenser kommer ut i tid. Försöker tänka att det alltid kan uppstå situationer som jag inte har tänkt på, och vara beredd på att hantera dessa för att alla studenter och andra ska kunna delta i undervisningen på bästa sätt.

Konstnärlig fakultet

Beroende på typ av funktionsnedsättning gör jag på olika sätt. Däribland: - tala med studenten om vad hen behöver för att lära sig på bästa sätt. - publicera litteraturlistor i god tid (så att hörböcker hinner läsas in osv.) - publicera föreläsninganteckningar och powerpoints i god tid på kurswebben - använda blandade typer av uppgifter (muntlig, skriftlig, i grupp, individuellt) - ha många uppgifter som inte betygssätts, men som stödjer lärande baserat på diskussion, jämförelser och frågor i grupp, eller två och två. - aldrig tala mot tavlan, dvs. prata så att studenter med hörselnedsättning kan höra bättre/läsa på läpparna. - använda powerpoint - kontakta ansvarig på vår institution för att få råd och tips. - utbyta erfarenheter med övriga lärare. - påtala för studenter med ev. dyslexi att det finns stöd att få, samt uppmuntra dem att ta hjälp av en medstudent för att få feedback på skriftliga inlämningar innan inlämning. - uppmuntra studenter att söka kontakt med stödenheten för vidare utredning omkring vilket stöd de har rätt att få.

Humanistisk fakultet

Vi har noll resurser för detta så vi kan inte göra några ändringar. Det är oerhört sällan behov finns. Jag tror att alla saknar kunskap om hur man skulle kunna göra undervisningen mer inkluderande.

Handelshögskolan

När det är en ny bok så maskininläser jag den.

IT-fakulteten

Vi har haft en rad olika stödformer för flera olika studenter; längre tentatid, enskild tentamenslokal, muntlig uppspelning av tentamensfrågor, stöd för inläsning under kursen, organisering av anteckningsstöd, mm.

Naturvetenskaplig fakultet

All undervisning måste utgå från att alla studenter har olika behov och sätt att lära sig. Om någon student har en funktionsnedsättning kan det handla om att förstärka ett undervisningssätt (t.ex. ha övningar som innebär lyssna / tala oftare än skriva / läsa.)

Humanistisk fakultet

Försöker att utforma undervisning som gör att alla oavsett nedsättning, bakgrund, kön, ålder som gör att alla känner sig inkluderande och ett klimat i gruppen där kommunikationen bygger på demokratiska och etiska värderingar.

Konstnärlig fakultet

Det beror på situationen och funktionsnedsättning. Det kan vara att man filmar föreläsningar, det kan vara att man har mikrofon på sig när man föreläser, m.m.

IT-fakulteten

Jag försöker alltid utgå från de individer jag möter i varje grupp. Eftersom jag sällan träffar mer än 15 pers åt gången är detta möjligt.

Konstnärlig fakultet

Tar hänsyn till olika behov, bjuder in studenten att berätta om sina behov och planerar min undervisning utifrån att alla har olika sätt att lära och uttrycka sig.

Utbildningsvetenskaplig fakultet

All lärarbaserad undervisning ges i olika former för i vart fall i några avseenden svara mot olika studenters behov. Eftersom jag hittills endast haft studenter med synnedsättning som (synlig) funktionsvariation har jag hittills bara behövt ta hänsyn till det genom alternativt inläsningsmaterial, anpassade typsnitt och extra tid muntligt.

Handelshögskolan

Har infört något som kallas openoffice på en kurs och som ger tillträde för studenter med funktionsnedsättning och intyg. Här får studenten möjlighet att diskutera litteratur, ställa frågor i den lilla grupp som uppstår. Detta görs inför de examinerade seminarier som kursen har (5 st). Många studenter med t.ex. dyslexi eller de som befinner sig inom AST, behöver stöd i struktur och en förförståelse för den text de ska in i och då har detta fungerat. Det är frivilligt att delta i openoffice. Powerpoint läggs ut på kursportalen och jag försöker spela in föreläsningar så de går att lyssna på igen.

Utbildningsvetenskaplig fakultet

Vi försöker göra så bra som möjligt för alla studenter. Studenter har ju olika problem hela tiden, då löser man det från fall till fall.....

Sahlgrenska akademien

Förutsätter alltid inför varje kursstart att studenter med funktionsnedsättning kommer registrera sig på den aktuella kursen. Skriver tydligt i studenternas studieguide för dem som har, efter kontakt med central studievägledning, har rätt till särskild anpassning. Studieguiden görs

tillgänglig 2-3 veckor innan kursstart. Sedan brukar jag ha en del mejlkontakt innan kursstart.

Samhällsvetenskaplig fakultet

Jag utgår alltid från att ingen är lika och försöker både skriva information och meddela muntligt. Jag ritar upp scheman tematiskt i kursguiden för de som har svårt att se sammanhang i tid. De studenter som vill ha extra genomgång av studieguider och uppgifter får detta

Konstnärlig fakultet

11.12 Vad skulle du med de förkunskaper du har lägga in i begreppet bristande tillgänglighet?

Detta var också en öppen fråga och 601 av respondenterna hade valt att ge sin syn på vad de upplevde som bristande tillgänglighet. Det som flest respondenter ansåg vara bristande tillgänglighet har författaren tolkat enligt nedan:

- *en student har de förkunskapskrav som krävs och blir antagen, men kan av olika skäl inte genomföra samtliga moment i utbildningen,*
- *lokalers och byggnaders utformning,*
- *avsaknad av rumsliga hjälpmedel som skulle kunna underlätta för studenten.*

Nedan ges några citat från respondenterna:

Vissa sjukdomstillstånd som kan vara funktionsnedsättande skulle kräva mer av flexibla studieformer med större inslag av nätundervisning. Jag tänker t.ex. på personer med reumatiska sjukdomar, stark migrän, psykiska sjukdomar etc. som inte vet från dag till dag hur de kommer att må. Asynkrona undervisningsformer är då att föredra. Stödfunktioner för nya studenter från studieovana hem eller med tidigare yrken och fritidsintressen som inte krävt ett akademiskt språk och vana att strukturera sin tid på det sätt som krävs vid högskolestudier är viktiga behöver finnas. Finns inte dessa i tillräcklig utsträckning brister tillgängligheten.

Utbildningsvetenskaplig fakultet

Att universitetsstudier på grund av en rad historiska anledningar anpassats efter föreställningen om en "normalpopulation" vilket innebär att moment som i själva verket kan vara svårtillgängligare för personer med funktionsnedsättning inte förändras förrän någon påpekar det.

Samhällsvetenskaplig fakultet

Lurig fråga. Det är ju en gradfråga mer än något annat, och vad som är bristande tillgänglighet beror ju på individspecifika faktorer. Sådana mer konkreta faktorer som man tänker på handlar förstås om lokalernas utformning, att de ska vara enkla att ta sig in i, tydligt skyltat osv. Men det handlar också om undervisningens upplägg. Att anvisningar ska vara entydiga, att kursguider ska finnas och vara tydliga, att scheman ska vara lättolkade. Att föreläsningar i så hög grad anpassas till förutsättningarna, t.ex. så att den som hör sämre kan få visuellt stöd.

Humanistisk fakultet

Exempel: - Fysisk tillgänglighet till lokaler - Möjlighet för personer med t.ex. dyslexi att läsa in kurser /tentera

Handelshögskolan

Fysiska hinder förekommer nog fortfarande, men kanske i än högre grad brister vad gäller kunskap om så kallade neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

IT-fakulteten

Att det saknas uttalade möjligheter för människor med olika behov.

Konstnärlig fakultet

Att inte alla kan delta i t ex undervisning på liknande villkor.

Naturvetenskaplig fakultet

Allt som har med genomförandet av studierna att göra. Jag undervisar på läkarprogrammet som i första hand strävar efter att studenterna ska tillägna sig kunskaper och förmåga till allt som hör till patientarbetet. Kunskaper är sannolikt ett mindre problem men det finns naturligtvis funktionshinder som inte medger det patientarbete som normal läkarutbildning inkluderar. Jag anser också att patienten måste få stå i centrum i alla former av sjukvårdskontakter inkl. undervisningsmoment. Detta innebär inte att funktionshinder utesluter arbete som läkare, men vissa funktionshinder utesluter arbete i vissa specialiteter och den breda utbildning som vi kräver att studenterna ska genomgå för närvarande.

Sahlgrenska akademien

12. AVSLUTANDE REFLEKTIONER

Syftet med denna undersökning var att ta reda på i vilken utsträckning anställda med undervisning inom sin anställning, vid Göteborgs universitet, känner till den centrala stödfunktion som finns för studenter med funktionsnedsättning, samt hur de inkluderar studenter med funktionsnedsättning i undervisningen. Studien visar att de lärare vid Göteborgs universitet som har besvarat enkäten har en vilja att hitta pragmatiska lösningar, samt att se varje student som en unik individ som kan tillföra nya synsätt och berika undervisningen. Lyhördhet och respekt är ord som ofta har återkommit i de öppna frågorna.

12.1 Anpassad examination, en självklarhet eller en likabehandlingsfråga?

En svårighet för en lärare som gärna vill tillmötesgå en student vad gäller att frångå den examinationsform som framgår av kursplanen, är att tillse att studenten uppfyller kursens lärandemål. Om den anpassade examinationsformen inte mäter samma sak som den examinationsform som är beslutad i kursplanen skulle utbildningen kunna bli urholkad och studenten får kanske inte heller samma utbildning som sina medstudenter. I denna rapport framgår det att få lärare har nekat en student en anpassad examination, men i några fall har det inte varit möjligt med hänsyn till lärandemålen. Det som dock är viktigt när en fråga om anpassad examination uppkommer är, att studenten kan dokumentera en funktionsnedsättning och utifrån denna kan en diskussion med examinator inledas vad gäller typ av examinationsform. Ombuden blir ibland kontaktade av studenter som inte har en dokumenterad diagnos och som upplever studiesituationen och då främst examinationsformen som svår och oöverstiglig. Göteborgs universitet gör inga utredningar av studenter som tror sig ha någon form av diagnos, utan detta får bekostas av studenten själv. Detta kan ibland vara en ganska hög kostnad för en student. Studenten kan även söka sig till vården för utredning, men detta kan ta lång tid p.g.a. långa väntetider. I vissa fall försöker ombuden tillsammans med examinator, att hitta en möjlig lösning för studenten, så att kursens lärandemål ändå kan uppfyllas och att studentens studiesituation kan kännas mer överstiglig. Detta måste dock hanteras med stor försiktighet, eftersom studenter inte kan bestämma själva hur de skall

examineras, utan detta framgår av kursplanen. Det skulle lätt kunna bli en likabehandlingsfråga, om inte samma regler gäller för alla.

12.2 Hur fungerar arbetet för likabehandling av studenter med funktionsnedsättning vid Göteborgs universitet?

Bland respondenterna är det få, ungefär var fjärde, som anser att arbetet för likabehandling av studenter med funktionsnedsättning fungerar bra vid Göteborgs universitet. De flesta har ingen uppfattning.

På frågan om lärarna anser att de har de pedagogiska förutsättningarna/verktygen/resurserna för att undervisa och examinera studenter med funktionsnedsättning, svarar 60% (396/665) av kvinnorna och 44% (249/568) av männen, att de *inte* har de pedagogiska förutsättningarna som krävs. Bland dessa önskar 35% (87/249) av männen mot 17% (69/396) av kvinnorna *ingen* ytterligare utbildning. Med tanke på diskrimineringslagens ändring från och med 2015-01-01, samt att antalet studenter med olika typer av funktionsnedsättningar ökar, borde utbildning/seminarier vara en viktig fråga för båda kategorierna.

Det förefaller inte heller som om samarbetet med samordnarna för dessa frågor centralt utnyttjas till fullo.

Ett obligatoriskt seminarium för alla lärare med någon typ av ledningsuppdrag, skulle sannolikt öka medvetenheten om likabehandlingsfrågor och diskrimineringsfrågor vid Göteborgs universitet.

Källförteckning

Likabehandling- riksdagen se, hämtad 2016-03-03 från <http://www.riksdagen.se/Sa-funkar-riksdagen/Forvaltningen/Likabehandling/>.

Diskrimineringslagen. Diskrimineringsombudsmannen, hämtad 2016-03-04 från <http://www.do.se/lag-och-ratt/diskrimineringslagen/>.

Funktionshinderspolitik- Myndigheten för delaktighet, hämtad 2016-03-03 från <http://www.mfd.se/funktionshinderspolitik/lagar-principer-viktiga-dokument/1-januari-2015-blir-bristande-tillganglighet-en-ny-form-av-diskriminering/>.

Diskrimineringslagen- Riksdagen, hämtad 2016-03-02 från http://www.riksdagen.se/sv/DokumentLagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Diskrimineringslag-2008-567_sfs-2008-567/#K1.

Pedagogiskt stöd- studentportal, hämtad 2015-12-16 från <http://studentportal.gu.se/handledning-och-stod/funktionsnedsattning>.

Fakta och siffror, Om universitetet, Göteborgs universitet, hämtad 2016-01-28 från <http://www.gu.se/omuniversitetet/universitetetisiffror>.

Webropol- Det lättanvända webbaserade enkätverktyget hämtat från www.webropol.se.

Årsredovisning 2014 Göteborgs universitet hämtad 2016-01-15 från http://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1517/1517519_gu_ar_2014_150218.pdf,

Anställningsordning för anställning av lärare vid Göteborgs universitet, Dnr V2012/738.

Handelshögskolans Magasin 2015, sidan 35, hämtad 2016-02-08 från http://handels.gu.se/digitalAssets/1524/1524547_magasin2015_handelshogskolangbg.pdf.

Fakulteten i siffror Humanistiska fakultet, hämtad 2016-02-08 från <http://hum.gu.se/om-fakulteten/fakulteten-i-siffror>.

IT-fakulteten Årsmagasin 2014 sidan 27, hämtad 2016-02-08 från <http://www.cse.chalmers.se/temporary/arsmagasin2014.pdf>.

Konstnärliga fakulteten, Årsberättelse 2015 sidan 6, hämtad 2016-02-08 från http://konst.gu.se/digitalAssets/1520/1520755_konstnarliga-fakulteten-arsberattelse-2104.pdf.

Årsberättelse naturvetenskapliga fakulteten 2014, sidan 19, hämtad 2016-02-08. http://science.gu.se/digitalAssets/1515/1515533_arsberattelse2014_natfak_webb.pdf.

http://sahlgrenska.gu.se/om-fakulteten/akad_personal. 2016-02-08.

Samhällsvetenskapliga fakultetens årsmagasin 2014, sidan 32, hämtad 2016-02-08 från http://samfak.gu.se/digitalAssets/1519/1519284_samfak_a--rsmagasin-Årsmagasin

Årsmagasin 2014, sidan 32, hämtad 2016-02-08, från http://uf.gu.se/digitalAssets/1522/1522058_uf2014-150326webb3.pdf.

Vad är funktionsnedsättning och aktivitetsbegränsning? hämtad 2016-01-15 från http://www.forsakringskassan.se/sjukvard/f_medicin/vad_ar_forsakringsmedicin/vad_ar_funktionsnedsattning_och_aktivitetsbegransning.

Studiestöd- studentportal, hämtad 2016-01-15 från <http://studentportal.gu.se/handledning-och-stod/funktionsnedsattning/studiestart/>.

Studentinfo- Studera med funktionshinder.nu, hämtad 2016-02-22 från <http://www.studeramedfunktionshinder.nu/studentinfo.htm>.

Lokala studieregler vid Göteborgs universitet, Dnr G2011/323, sidan 3.

Regleringsbrev för budgetåret 2015 avseende universitet och högskolor (prop. 2014/15:1 utg.omr. 16, bet. 2014/15:UbU1, rskr. 2014/15:90). 2016-01-28.

Regeringens proposition 2013/14:198, Bristande tillgänglighet som en form av diskriminering.

Funktionshindrade studenter- en sammanställning av resultaten från Högskoleverkets tillsynsbesök, Högskoleverket, reg.nr 12-1017-12, Tidigare angavs att högskolan skall beakta behovet av särskilt pedagogiskt stöd för studenter med funktionshinder. sidan 7.

Funktionshindrade studenter- en sammanställning av resultaten från Högskoleverkets tillsynsbesök, Högskoleverket, reg.nr 12-1017-12, sidan 11.

E-post från samordnaren, nationella medel för särskilt pedagogiskt stödmonica.svalfors@su.se. 2016-02-29.

E-post från samordnaren vid GU centralt, anna.jalknas@gu.se, 2016-04-15

Regler för tentamensskrivningar, Dnr G8 471/10, sidan 2.

Diskrimineringslagen- Riksdagen, hämtad 2016-03-02 från Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567/#K1.

Ingvor Berndt, "*Stöd i högre utbildning*" Universitetslärares erfarenheter av stöd till studenter med funktionsnedsättning. Högskolan för lärande och kommunikation, HLK, Högskolan i Jönköping, vårterminen 2015.

Frida Sandberg. "*Förståelse att alla inte befinner sig i institutionens fyrkantiga ramar.*" En enkätstudie om hur studenter med funktionsnedsättning upplever sin studiesituation vid Göteborgs universitet. 2016.

Titelcitatet "***Studenten kan bidra med något eget - något viktigt***" finns i en längre mening i en av de öppna frågorna, fråga 16, från en manlig respondent vid humanistisk fakultet.

Bilaga 1. Enkäten

Bilaga 2. Tabellverket

Tabellverk

Högre utbildning och inkluderande undervisning

"Studenten kan bidra med något eget - något viktigt"

**En kartläggning av inkluderande undervisning vid Göteborgs universitet,
Oktober 2016**

Fråga 1. Fakultet

	Man		Kvinna		Annan		Ej angivet		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	51	58%	34	39%	3	3%	0	0%	88	100%
Humanistisk fakultet	71	43%	92	55%	3	2%	0	0%	166	100%
IT-fakulteten	23	70%	10	30%	0	0%	0	0%	33	100%
Konstnärlig fakultet	49	45%	56	52%	3	3%	0	0%	108	100%
Naturvetenskaplig fakultet	114	62%	67	37%	0	0%	2	1%	183	100%
Sahlgrenska akademien	104	40%	150	58%	2	1%	1	0%	257	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	117	44%	145	55%	2	1%	1	0%	265	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	39	26%	110	74%	0	0%	0	0%	149	100%
Ej angivet fakultet	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1	100%
Totalt	568	45%	665	53%	13	1%	4	0%	1250	100%

Fråga 2. Ingår undervisning i din tjänst?

	Ja		Nej		Totalt	
	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	88	93%	7	7%	95	100%
Humanistisk fakultet	166	90%	18	10%	184	100%
IT-fakulteten	33	85%	6	15%	39	100%
Konstnärlig fakultet	108	86%	17	14%	125	100%
Naturvetenskaplig fakultet	183	84%	36	16%	219	100%
Sahlgrenska akademien	257	78%	72	22%	329	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	265	87%	40	13%	305	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	149	81%	34	19%	183	100%
Ej angiven	1	50%	1	50%	2	100%
Totalt	1250	84%	231	16%	1481	100%

Fråga 3. Vilken könsidentitet har du?

	Man		Kvinna		Annan		Ej angivet		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	51	58%	34	39%	3	3%	0	0%	88	100%
Humanistisk fakultet	71	43%	92	55%	3	2%	0	0%	166	100%
IT-fakulteten	23	70%	10	30%	0	0%	0	0%	33	100%
Konstnärlig fakultet	49	45%	56	52%	3	3%	0	0%	108	100%
Naturvetenskaplig fakultet	114	62%	67	37%	0	0%	2	1%	183	100%
Sahlgrenska akademien	104	40%	150	58%	2	1%	1	0%	257	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	117	44%	145	55%	2	1%	1	0%	265	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	39	26%	110	74%	0	0%	0	0%	149	100%
Ej angivet fakultet	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1	100%
Totalt	568	45%	665	53%	13	1%	4	0%	1250	100%

Fråga 4. Vilken typ av lärartjänst har du?

Man																																		
	Professor		Adj prof		Gästprof		Senior prof		Lektor		Bitr.lekt		Forskass		Forskare		Adjunkt		Postdokt		Dokt		Gästlär		Adjung.lär		Amanuens		Annan		Totalt			
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Handelshögskolan	11	22%	0	0%	0	0%	2	4%	22	43%	3	6%	0	0%	4	8%	5	10%	0	0%	4	8%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	51	100%
Humanistisk fakultet	18	25%	0	0%	0	0%	0	0%	34	48%	1	1%	0	0%	4	6%	8	11%	2	3%	3	4%	0	0%	0	0%	0	0%	1	1%	71	100%		
IT-fakulteten	5	22%	1	4%	0	0%	0	0%	11	48%	1	4%	0	0%	1	4%	3	13%	0	0%	1	4%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	23	100%		
Konstnärlig fakultet	6	12%	0	0%	0	0%	1	2%	22	45%	0	0%	0	0%	0	0%	14	29%	0	0%	2	4%	0	0%	2	4%	2	4%	0	0%	49	100%		
Naturvetenskaplig fakultet	40	35%	0	0%	0	0%	0	0%	36	32%	0	0%	6	5%	2	2%	2	2%	3	3%	22	19%	1	1%	0	0%	0	0%	2	2%	114	100%		
Sahlgrenska akademien	46	44%	3	3%	0	0%	2	2%	22	21%	3	3%	1	1%	12	12%	3	3%	2	2%	6	6%	3	3%	1	1%	0	0%	0	0%	104	100%		
Samhällsvetenskaplig fakultet	23	20%	0	0%	0	0%	1	1%	59	50%	2	2%	0	0%	2	2%	12	10%	4	3%	12	10%	1	1%	1	1%	0	0%	0	0%	117	100%		
Utbildningsvetenskaplig fakultet	2	5%	1	3%	0	0%	2	5%	14	36%	1	3%	0	0%	1	3%	15	38%	0	0%	3	8%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	39	100%		
Totalt	151	27%	5	1%	0	0%	8	1%	220	39%	11	2%	7	1%	26	5%	62	11%	11	2%	53	9%	5	1%	4	1%	2	0%	3	1%	568	100%		

Kvinna																																
	Professor		Adj prof		Gästprof		Senior prof		Lektor		Bitr.lekt		Forskass		Forskare		Adjunkt		Postdokt		Dokt		Gästlär		Adjung.lär		Amanuens		Annan		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	3	9%	0	0%	0	0%	0	0%	21	62%	4	12%	0	0%	1	3%	1	3%	1	3%	2	6%	0	0%	0	0%	0	0%	1	3%	34	100%
Humanistisk fakultet	12	13%	0	0%	0	0%	0	0%	55	60%	1	1%	0	0%	0	0%	11	12%	1	1%	5	5%	1	1%	2	2%	0	0%	4	4%	92	100%
IT-fakulteten	2	20%	0	0%	0	0%	0	0%	7	70%	1	10%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	10	100%
Konstnärlig fakultet	2	4%	0	0%	0	0%	0	0%	14	25%	0	0%	0	0%	0	0%	32	57%	0	0%	0	0%	3	5%	4	7%	0	0%	1	2%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	13	19%	0	0%	1	1%	0	0%	22	33%	1	1%	1	1%	1	1%	0	0%	0	0%	21	31%	0	0%	0	0%	1	1%	6	9%	67	100%
Sahlgrenska akademien	21	14%	2	1%	0	0%	1	1%	61	41%	5	3%	6	4%	10	7%	18	12%	4	3%	8	5%	6	4%	1	1%	0	0%	7	5%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	9	6%	1	1%	0	0%	0	0%	79	54%	4	3%	1	1%	0	0%	20	14%	1	1%	28	19%	0	0%	1	1%	0	0%	1	1%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	8	7%	1	1%	0	0%	0	0%	47	43%	1	1%	0	0%	1	1%	35	32%	0	0%	6	5%	1	1%	9	8%	0	0%	1	1%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%
Totalt	70	11%	4	1%	1	0%	1	0%	306	46%	17	3%	8	1%	13	2%	117	18%	7	1%	71	11%	11	2%	17	3%	1	0%	21	3%	665	100%

Annat kön har svarat 8 lektor, 2 professor, 1 adjungerad professor, 1 forskare, 1 adjungerad lärare.

Fråga 5. Har du administrativa uppdrag/sysslor i din tjänst förutom undervisning?

	Man								Kvinna							
	Ja		Nej		Ej svar		Totalt		Ja		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	28	55%	23	45%	0	0%	51	100%	14	41%	20	59%	0	0%	34	100%
Humanistisk fakultet	41	58%	30	42%	0	0%	71	100%	51	55%	41	45%	0	0%	92	100%
IT-fakulteten	12	52%	11	48%	0	0%	23	100%	4	40%	6	60%	0	0%	10	100%
Konstnärlig fakultet	30	61%	19	39%	0	0%	49	100%	42	75%	14	25%	0	0%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	69	61%	45	39%	0	0%	114	100%	37	55%	30	45%	0	0%	67	100%
Sahlgrenska akademien	70	67%	34	33%	0	0%	104	100%	102	68%	48	32%	0	0%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	60	51%	57	49%	0	0%	117	100%	85	59%	60	41%	0	0%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	21	54%	18	46%	0	0%	39	100%	58	53%	52	47%	0	0%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Totalt	331	58%	237	42%	0	0%	568	100%	393	59%	272	41%	0	0%	665	100%

Annat kön har 9 svarat ja och 4 nej.

Ej kön har 3 svarat ja och 1 nej.

Fråga 6. Om ja, vilka?

	Man													
	Prefekt		Kursansvarig		Progr. Ansv		Studierektor		Studievägledare		Annat		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	1	2%	15	34%	8	18%	3	7%	0	0%	17	39%	44	100%
Humanistisk fakultet	2	4%	23	43%	5	9%	8	15%	0	0%	16	30%	54	100%
IT-fakulteten	0	0%	7	33%	3	14%	2	10%	0	0%	9	43%	21	100%
Konstnärlig fakultet	0	0%	17	50%	7	21%	2	6%	0	0%	8	24%	34	100%
Naturvetenskaplig fakultet	5	5%	37	38%	10	10%	7	7%	2	2%	37	38%	98	100%
Sahlgrenska akademien	1	1%	33	38%	4	5%	4	5%	0	0%	45	52%	87	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	3	4%	39	48%	7	9%	7	9%	0	0%	25	31%	81	100%
Utbildningsvetenskaplig fakulte	0	0%	10	40%	5	20%	1	4%	0	0%	9	36%	25	100%
Totalt	12	3%	181	41%	49	11%	34	8%	2	0%	166	37%	444	100%

Fråga 6. Om ja, vilka?

	Kvinna													
	Prefekt		Kursansvarig		Progr. Ansv		Studierektor		Studievägledare		Annat		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	2	10%	9	45%	2	10%	4	20%	0	0%	3	15%	20	100%
Humanistisk fakultet	1	1%	24	35%	8	12%	11	16%	1	1%	23	34%	68	100%
IT-fakulteten	1	17%	1	17%	1	17%	1	17%	0	0%	2	33%	6	100%
Konstnärlig fakultet	0	0%	28	52%	7	13%	5	9%	2	4%	12	22%	54	100%
Naturvetenskaplig fakultet	1	2%	22	45%	7	14%	6	12%	0	0%	13	27%	49	100%
Sahlgrenska akademien	4	3%	61	45%	13	10%	11	8%	0	0%	46	34%	135	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	3	3%	46	43%	8	8%	12	11%	3	3%	34	32%	106	100%
Utbildningsvetenskaplig fakulte	1	1%	36	52%	3	4%	8	12%	1	1%	20	29%	69	100%
Totalt	13	3%	227	45%	49	10%	58	11%	7	1%	153	30%	507	100%

Fråga 7. Känner du till att det finns en samordningsfunktion centralt för studenter med funktionsnedsättningar vid Göteborgs universitet?

	Man								Kvinna							
	Ja		Nej		Ej svar		Totalt		Ja		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	24	47%	27	53%	0	0%	51	100%	18	53%	15	44%	1	3%	34	100%
Humanistisk fakultet	49	69%	22	31%	0	0%	71	100%	71	77%	20	22%	1	1%	92	100%
IT-fakulteten	10	43%	13	57%	0	0%	23	100%	5	50%	5	50%	0	0%	10	100%
Konstnärlig fakultet	18	37%	31	63%	0	0%	49	100%	25	45%	31	55%	0	0%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	46	40%	68	60%	0	0%	114	100%	27	40%	40	60%	0	0%	67	100%
Sahlgrenska akademien	48	46%	56	54%	0	0%	104	100%	81	54%	68	45%	1	1%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	73	62%	44	38%	0	0%	117	100%	88	61%	57	39%	0	0%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	27	69%	12	31%	0	0%	39	100%	91	83%	19	17%	0	0%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1	100%
Totalt	295	52%	273	48%	0	0%	568	100%	407	61%	255	38%	3	0%	665	100%

Annat kön har 8 svarat ja och 5 nej.

Ej kön har 3 svarat ja och 1 nej.

Fråga 7. Känner du till att det finns en samordningsfunktion centralt för studenter med funktionsnedsättningar vid Göteborgs universitet? Lärarkategorier

	Ja		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Professor	121	54%	103	46%	1	0%	225	100%
Adjungerad prof	3	30%	7	70%	0	0%	10	100%
Gästprofessor	1	100%	0	0%	0	0%	1	100%
Senior professor	3	33%	6	67%	0	0%	9	100%
Universitetslektor	355	66%	179	33%	1	0%	535	100%
Biträdande univiversitetslektor	9	32%	19	68%	0	0%	28	100%
Forskarassistent	2	13%	13	87%	0	0%	15	100%
Forskare	18	45%	22	55%	0	0%	40	100%
Adjunkt	131	73%	49	27%	0	0%	180	100%
Postdoktor	6	33%	12	67%	0	0%	18	100%
Doktorand	29	23%	95	77%	0	0%	124	100%
Gästlärare	8	50%	8	50%	0	0%	16	100%
Adjungerad lärare	10	45%	11	50%	1	5%	22	100%
Amanuens	3	100%	0	0%	0	0%	3	100%
Annan	14	58%	10	42%	0	0%	24	100%
	713	57%	534	43%	3	0%	1250	100%

Fråga 8. Om ja, har du varit i kontakt med denna funktion?

	Man								Kvinna							
	Ja		Nej		Ej svar		Totalt		Ja		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	13	54%	11	46%	0	0%	24	100%	5	28%	13	72%	0	0%	18	100%
Humanistisk fakultet	22	45%	27	55%	0	0%	49	100%	27	38%	43	61%	1	1%	71	100%
IT-fakulteten	4	40%	6	60%	0	0%	10	100%	2	40%	3	60%	0	0%	5	100%
Konstnärlig fakultet	7	39%	11	61%	0	0%	18	100%	7	28%	18	72%	0	0%	25	100%
Naturvetenskaplig fakultet	19	41%	27	59%	0	0%	46	100%	16	59%	11	41%	0	0%	27	100%
Sahlgrenska akademien	12	25%	36	75%	0	0%	48	100%	34	42%	46	57%	1	1%	81	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	26	57%	46	100%	1	2%	73	159%	32	36%	56	64%	0	0%	88	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	9	33%	18	67%	0	0%	27	100%	48	53%	43	47%	0	0%	91	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Totalt	112	38%	182	62%	1	0%	295	100%	171	42%	234	57%	2	0%	407	100%

Annat kön har 4 svarat ja och 4 nej.

Ej kön har 1 svarat ja och 2 nej.

Fråga 8. Om ja, har du varit i kontakt med denna funktion? Lärarkategorier

	Ja		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Professor	41	34%	79	65%	1	1%	121	100%
Adjungerad professor	1	33%	2	67%	0	0%	3	100%
Gästprofessor	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Senior professor	1	33%	2	67%	0	0%	3	100%
Universitetslektor	160	45%	194	55%	1	0%	355	100%
Biträdande univiversitetslektor	2	22%	7	78%	0	0%	9	100%
Forskarassistent	1	50%	1	50%	0	0%	2	100%
Forskare	8	44%	10	56%	0	0%	18	100%
Adjunkt	56	43%	75	57%	0	0%	131	100%
Postdoktor	1	17%	5	83%	0	0%	6	100%
Doktorand	4	14%	25	86%	0	0%	29	100%
Gästlärare	1	13%	7	88%	0	0%	8	100%
Adjungerad lärare	4	40%	6	60%	0	0%	10	100%
Amanuens	0	0%	3	100%	0	0%	3	100%
Annan	8	57%	6	43%	0	0%	14	100%
	288	40%	423	59%	2	0%	713	100%

Fråga 9. Har din institution rutiner/handläggningsordning för studenter med funktionsnedsättning?

	Man								Kvinna											
	Ja		Nej		Vet ej		Ej svar		Totalt		Ja		Nej		Vet ej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	19	37%	0	0%	32	63%	0	0%	51	100%	9	26%	0	0%	25	74%	0	0%	34	100%
Humanistisk fakultet	39	55%	1	1%	31	44%	0	0%	71	100%	53	58%	2	2%	37	40%	0	0%	92	100%
IT-fakulteten	5	22%	1	4%	17	74%	0	0%	23	100%	3	30%	0	0%	7	70%	0	0%	10	100%
Konstnärlig fakultet	12	24%	2	4%	35	71%	0	0%	49	100%	10	18%	1	2%	45	80%	0	0%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	31	27%	8	7%	75	66%	0	0%	114	100%	21	31%	4	6%	42	63%	0	0%	67	100%
Sahlgrenska akademien	39	38%	4	4%	61	59%	0	0%	104	100%	65	43%	6	4%	78	52%	1	1%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	81	69%	0	0%	36	31%	0	0%	117	100%	90	62%	3	2%	52	36%	0	0%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	24	62%	0	0%	15	38%	0	0%	39	100%	77	70%	5	5%	26	24%	2	2%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%		0%	1	100%
Totalt	250	44%	16	3%	302	53%	0	0%	568	100%	328	49%	21	3%	313	47%	3	0%	665	100%

Annat kön har 5 svarat ja och 7 vet ej.

Ej kön har 1 svarat ja och 3 vet ej.

Fråga 9. Har din institution rutiner/handläggningsordning för studenter med funktionsnedsättning? Lärarkategorier

	Ja		Nej		Vet ej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Professor	101	45%	7	3%	116	52%	1	0%	225	100%
Adjungerad professor	3	30%	0	0%	6	60%	1	10%	10	100%
Gästprofessor	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Senior professor	4	44%	0	0%	5	56%	0	0%	9	100%
Universitetslektor	294	55%	18	3%	222	41%	1	0%	535	100%
Biträdande univiversitetslektor	14	50%	0	0%	14	50%	0	0%	28	100%
Forskarassistent	1	7%	1	7%	13	87%	0	0%	15	100%
Forskare	14	35%	0	0%	26	65%	0	0%	40	100%
Adjunkt	97	54%	4	2%	78	43%	1	1%	180	100%
Postdoktor	4	22%	1	6%	13	72%	0	0%	18	100%
Doktorand	24	19%	3	2%	97	78%	0	0%	124	100%
Gästlärare	5	31%	0	0%	11	69%	0	0%	16	100%
Adj lärare	11	50%	0	0%	11	50%	0	0%	22	100%
Amanuens	1	33%	0	0%	2	67%	0	0%	3	100%
Annan	11	46%	3	13%	10	42%	0	0%	24	100%
	584	47%	37	3%	625	50%	4	0%	1250	100%

Fråga 10. Har din institution en person som är ansvarig för samordning/studiegång för studenter med funktionsnedsättning?

	Man										Kvinna									
	Ja		Nej		Vet ej		Ej svar		Totalt		Ja		Nej		Vet ej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	17	33%	0	0%	34	67%	0	0%	51	100%	10	29%	1	3%	23	68%	0	0%	34	100%
Humanistisk fakultet	36	51%	3	4%	32	45%	0	0%	71	100%	50	54%	5	5%	37	40%	0	0%	92	100%
IT-fakulteten	9	39%	0	0%	14	61%	0	0%	23	100%	1	10%	1	10%	8	80%	0	0%	10	100%
Konstnärlig fakultet	10	20%	4	8%	35	71%	0	0%	49	100%	4	7%	5	9%	47	84%	0	0%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	25	22%	6	5%	83	73%	0	0%	114	100%	17	25%	1	1%	49	73%	0	0%	67	100%
Sahlgrenska akademien	21	20%	11	11%	72	69%	0	0%	104	100%	43	29%	12	8%	95	63%	0	0%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	71	61%	2	2%	44	38%	0	0%	117	100%	87	60%	7	5%	51	35%	0	0%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	15	38%	2	5%	22	56%	0	0%	39	100%	46	42%	10	9%	52	47%	2	2%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Totalt	204	36%	28	5%	336	59%	0	0%	568	100%	258	39%	42	6%	363	55%	2	0%	665	100%

Annat kön har 2 svarat ja, 1 nej och 9 vet ej.

Ej kön har 1 svarat ja och 3 vet ej.

Fråga 10. Har din institution en person som är ansvarig för samordning/studiegång för studenter med funktionsnedsättning? Lärarkategorier

	Ja		Nej		Vet ej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Professor	75	33%	18	8%	132	59%	0	0%	225	100%
Adjungerad professor	2	20%	0	0%	7	70%	1	10%	10	100%
Gästprofessor	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Senior professor	3	33%	1	11%	5	56%	0	0%	9	100%
Universitetslektor	247	46%	31	6%	257	48%	0	0%	535	100%
Biträdande universitetslektor	8	29%	0	0%	20	71%	0	0%	28	100%
Forskarassistent	1	7%	1	7%	13	87%	0	0%	15	100%
Forskare	13	33%	0	0%	27	68%	0	0%	40	100%
Adjunkt	74	41%	14	8%	90	50%	2	1%	180	100%
Postdoktor	2	11%	0	0%	16	89%	0	0%	18	100%
Doktorand	23	19%	3	2%	98	79%	0	0%	124	100%
Gästlärare	2	13%	0	0%	14	88%	0	0%	16	100%
Adjungerad lärare	5	23%	1	5%	16	73%	0	0%	22	100%
Amanuens	1	33%	0	0%	2	67%	0	0%	3	100%
Annan	9	38%	2	8%	13	54%	0	0%	24	100%
	465	37%	71	6%	711	57%	3	0%	1250	100%

Fråga 11. Har du någon gång anpassat en examination för studenter med funktionsnedsättning?

	Man										Kvinna									
	Ja		Nej, men skulle		Nej, vet ej hur		Nej		Totalt		Ja		Nej, men skulle		Nej, vet ej hur		Nej		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	33	65%	11	22%	2	4%	5	10%	51	100%	14	41%	12	35%	1	3%	7	21%	34	100%
Humanistisk fakultet	47	66%	15	21%	1	1%	8	11%	71	100%	52	57%	32	35%	1	1%	7	8%	92	100%
IT-fakulteten	8	35%	11	48%	2	9%	2	9%	23	100%	3	30%	5	50%	1	10%	1	10%	10	100%
Konstnärlig fakultet	21	43%	19	39%	1	2%	8	16%	49	100%	20	36%	30	54%	1	2%	5	9%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	52	46%	34	30%	5	4%	23	20%	114	100%	29	43%	17	25%	5	7%	16	24%	67	100%
Sahlgrenska akademien	36	35%	41	39%	7	7%	20	19%	104	100%	69	46%	45	30%	4	3%	32	21%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	72	62%	33	28%	2	2%	10	9%	117	100%	84	58%	46	32%	3	2%	12	8%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	23	59%	7	18%	0	0%	9	23%	39	100%	67	61%	30	27%	0	0%	13	12%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%
Totalt	292	51%	171	30%	20	4%	85	15%	568	100%	339	51%	217	33%	16	2%	93	14%	665	100%

*Annat kön har 7 svarat ja, 3 Nej, men skulle göra det vid behov, 1 Nej, vet ej hur man skall göra, 2 nej.
Ej kön har 3 svarat ja och 1 nej.*

Fråga 11. Har du någon gång anpassat en examination för studenter med funktionsnedsättning? Lärarkategorier

	Ja		Nej, men skulle vid behov		Nej, vet ej hur man gör		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Professor	109	48%	73	32%	5	2%	38	17%	0	0%	225	100%
Adjungerad professor	1	10%	7	70%	0	0%	2	20%	0	0%	10	100%
Gästprofessor	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%
Senior professor	5	56%	3	33%	0	0%	1	11%	0	0%	9	100%
Universitetslektor	331	62%	144	27%	11	2%	49	9%	0	0%	535	100%
Biträdande universitetslektor	9	32%	13	46%	0	0%	6	21%	0	0%	28	100%
Forskarassistent	2	13%	8	53%	1	7%	4	27%	0	0%	15	100%
Forskare	15	38%	16	40%	0	0%	9	23%	0	0%	40	100%
Adjunkt	118	66%	50	28%	2	1%	10	6%	0	0%	180	100%
Postdoktor	0	0%	9	50%	1	6%	8	44%	0	0%	18	100%
Doktorand	22	18%	47	38%	14	11%	41	33%	0	0%	124	100%
Gästlärare	6	38%	7	44%	1	6%	2	13%	0	0%	16	100%
Adjungerad lärare	10	45%	6	27%	2	9%	4	18%	0	0%	22	100%
Amanuens	0	0%	2	67%	0	0%	1	33%	0	0%	3	100%
Annan	13	54%	5	21%	0	0%	6	25%	0	0%	24	100%
	641	51%	391	31%	37	3%	181	14%	0	0%	1250	100%

Fråga 12. Om ja, hur lång tid innan examinationen fick du veta att en anpassning behövdes?

	Man										Totalt	
	Innan kursstart		Samband m. kursstart		Mer än 3 veckor innan		Mindre än 1 vecka		Ej svar			
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	6	18%	9	27%	10	30%	7	21%	1	3%	33	100%
Humanistisk fakultet	11	23%	21	45%	10	21%	4	9%	1	2%	47	100%
IT-fakulteten	1	13%	4	50%	2	25%	1	13%	0	0%	8	100%
Konstnärlig fakultet	9	43%	7	33%	4	19%	1	5%	0	0%	21	100%
Naturvetenskaplig fakultet	15	29%	17	33%	14	27%	4	8%	2	4%	52	100%
Sahlgrenska akademien	9	25%	15	42%	8	22%	4	11%	0	0%	36	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	26	36%	32	44%	12	17%	1	1%	1	1%	72	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	5	22%	12	52%	5	22%	1	4%	0	0%	23	100%
Ej angiven												
Totalt	82	28%	117	40%	65	22%	23	8%	5	2%	292	100%

Fråga 12. Om ja, hur lång tid innan examinationen fick du veta att en anpassning behövdes?

Kvinna

Innan kursstart		Samband m. kursstart		Mer än 3 veckor innan		Mindre än 1 vecka		Ej svar		Totalt	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1	7%	6	43%	7	50%	0	0%	0	0%	14	100%
8	15%	30	58%	7	13%	7	13%	0	0%	52	100%
2	67%	1	33%	0	0%	0	0%	0	0%	3	100%
2	10%	7	35%	9	45%	2	10%	0	0%	20	100%
1	3%	9	31%	12	41%	6	21%	1	3%	29	100%
19	28%	26	38%	17	25%	7	10%	0	0%	69	100%
18	21%	45	54%	15	18%	5	6%	1	1%	84	100%
20	30%	34	51%	8	12%	5	7%	0	0%	67	100%
0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	2
71	21%	159	47%	75	22%	32	9%	2	1%	339	100%

Annat kön har 4 svarat Innan kursen startade, 3 I samband med kursstart.

Ej kön har 1 svarat I samband med kursstart, 1 mer än 3 veckor innan examinationen och 1 ej svar.

Fråga 13. Om ja, vilken typ av anpassning behövdes?

Frågan om hur lärarna har anpassat examinationen var en öppen fråga som besvarades av 614 respondenter. De flesta respondenterna har givit flera olika typer av anpassningar som exempel, varför summan av de vanligaste anpassningarna överstiger antalet respondenter. De vanligast förekommande anpassningarna och kombinationerna var:

Extra tid vid examination ofta i samband med *enskilt rum*, vilket 51% (312/614) av respondenterna svarade.

Dator som hjälpmedel i någon form, istället för papper och penna, har 19% (114/614) av respondenterna svarat.

Muntlig examination istället för skriftlig var också en vanligt förekommande anpassning, vilket 17% (103/614) angav. Det var också vanligt att muntlig examination kombinerades med annan typ av anpassning. Muntlig examination gavs ofta om studenten hade dyslexi.

Övriga anpassningar, 22% (134/614) vilka var, tolk/teckentolk, hjälp vid hörselnedsättning, inläsning på ljudfil, inläsning, personlig assistent, samt talsyntes.

Fråga 14. Hur blev du uppmärksam på att en anpassning behövdes?

Man																
	Studenten inf.		Samord vid inst inf.		Samord centralt inf		Studierektorn inf		Studievägledaren inf		Kursansv inf.		Annan		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	16		9		2		6		11		1		6		51	
Humanistisk fakultet	25		6		5		9		16		4		4		69	
IT-fakulteten	4		3		1		2		0		1		0		11	
Konstnärlig fakultet	20		3		0		1		2		1		2		29	
Naturvetenskaplig fakultet	29		7		7		5		16		10		3		77	
Sahlgrenska akademien	26		6		2		6		5		10		2		57	
Samhällsvetenskaplig fakultet	33		33		1		10		16		13		0		106	
Utbildningsvetenskaplig fakultet	18		2		1		2		3		4		0		30	
Totalt	171	40%	69	16%	19	4%	41	10%	69	16%	44	10%	17	4%	430	100%

Kvinna																
	Studenten inf		Samord vid inst inf.		Samord centralt inf		Studierektorn inf		Studievägledaren inf		Kursansv inf.		Annan		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	10		1		1		3		3		2		3		23	
Humanistisk fakultet	28		14		3		4		18		8		1		76	
IT-fakulteten	1		1		1		0		1		1		0		5	
Konstnärlig fakultet	15		1		0		2		0		6		3		27	
Naturvetenskaplig fakultet	21		6		2		0		9		8		5		51	
Sahlgrenska akademien	48		8		5		8		13		9		7		98	
Samhällsvetenskaplig fakultet	56		30		7		8		21		17		1		140	
Utbildningsvetenskaplig fakultet	48		9		7		4		11		23		2		104	
Ej angiven	0		0		0		0		0		1		0		1	
Totalt	227	43%	70	13%	26	5%	29	6%	76	14%	75	14%	22	4%	525	100%

Annat kön har 3 svarat att studenten informerades, 2 samordnaren vid inst. informerades, 2 studierektorn informerades, 1 studievägledaren, 1 kursansvarig och 2 annan. Ej kön har 1 svarat studenten informerades och 2 har ej svarat.

Fråga 15. Har du någon gång nekat en student med funktionsnedsättning en anpassad examination?

	Man													
	Ja, intyg saknades		Ja, student meddelade för sent		Ja, anpassning ej möjlig		Ja, annat		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	1	2%	0	0%	2	4%	0	0%	48	94%	0	0%	51	100%
Humanistisk fakultet	3	4%	1	1%	0	0%	1	1%	66	93%	0	0%	71	100%
IT-fakulteten	1	4%	0	0%	0	0%	0	0%	22	96%	0	0%	23	100%
Konstnärlig fakultet	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	49	100%	0	0%	49	100%
Naturvetenskaplig fakultet	2	2%	0	0%	0	0%	0	0%	112	98%	0	0%	114	100%
Sahlgrenska akademien	0	0%	3	3%	1	1%	0	0%	99	95%	1	1%	104	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	2	2%	0	0%	0	0%	2	2%	113	97%	0	0%	117	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	0	0%	0	0%	1	3%	0	0%	38	97%	0	0%	39	100%
Totalt	9	2%	4	1%	4	1%	3	1%	547	96%	1	0%	568	100%

Fråga 15. Har du någon gång nekat en student med funktionsnedsättning en anpassad examination?

	Kvinna												Totalt	
	Ja, intyg saknades		Ja, student meddelade för sent		Ja, anpassning ej möjlig		Ja, annat		Nej		Ej svar			
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	1	3%	1	3%	1	3%	0	0%	31	91%	0	0%	34	100%
Humanistisk fakultet	2	2%	0	0%	2	2%	1	1%	87	95%	0	0%	92	100%
IT-fakulteten	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	10	100%	0	0%	10	100%
Konstnärlig fakultet	0	0%	0	0%	1	2%	0	0%	55	98%	0	0%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	2	3%	0	0%	2	3%	0	0%	63	94%	0	0%	67	100%
Sahlgrenska akademien	4	3%	3	2%	3	2%	1	1%	139	93%	0	0%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	6	4%	1	1%	2	1%	2	1%	134	92%	0	0%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	3	3%	0	0%	0	0%	1	1%	106	96%	0	0%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Totalt	18	3%	5	1%	11	2%	5	1%	626	94%	0	0%	665	100%

Annat kön har samtliga svarat nej.

Ej kön har samtliga svarat nej.

Fråga 15. Har du någon gång nekat en student med funktionsnedsättning en anpassad examination? Lärarkategorier

	Ja, intyg saknades		Ja, student meddelade för sent		Ja, ej möjligt för lärandemål		Ja, annat		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Professor	3	1%	5	2%	0	0%	2	1%	215	96%	0	0%	225	100%
Adjungerad professor	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	10	100%	0	0%	10	100%
Gästprofessor	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Senior professor	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	9	100%	0	0%	9	100%
Universitetslektor	19	4%	2	0%	11	2%	2	0%	501	94%	0	0%	535	100%
Biträdande universitetslektor	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	28	100%	0	0%	28	100%
Forskarassistent	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	15	100%	0	0%	15	100%
Forskare	1	3%	0	0%	0	0%	0	0%	39	98%	0	0%	40	100%
Adjunkt	2	1%	1	1%	3	2%	3	2%	171	95%	0	0%	180	100%
Postdoktor	0	0%	1	6%	1	6%	0	0%	16	89%	0	0%	18	100%
Doktorand	1	1%	0	0%	0	0%	0	0%	123	99%	0	0%	124	100%
Gästlärare	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	15	94%	1	6%	16	100%
Adjungerad lärare	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	22	100%	0	0%	22	100%
Amanuens	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%	3	100%
Annan	1	4%		0%	0	0%	0	0%	22	92%	1	4%	24	100%
	27	2%	9	1%	15	1%	7	1%	1190	95%	2	0%	1250	100%

Fråga 16. Hur gör du din undervisning inkluderande för studenter med funktionsnedsättning?

Detta var en öppen fråga och 756 respondenter hade valt att beskriva hur de gör sin undervisning inkluderande för student med funktionsnedsättning. Många av respondenterna har givit flera exempel på inkluderande undervisning. Den typ av inkluderande undervisning som förekommer oftast är:

Anpassning¹ av undervisningssituationen, 42% (318/756).

Kommunikation² med studenten om studentens behov, 23% (171/756).

Kursmaterial innebär att material läggs ut i god tid på GUL, inläsning av kursmaterial görs, etc. 17% (125/756)

¹Många som har skrivit "Anpassar efter behov" utan att ange specifikt vilken typ av anpassning det handlar om. Utöver detta ingår t.ex. mikrofon, tolk/teckentolk, lokaler, spela in föreläsningar, extra handledning vid behov, anteckningar

²Följande sökord har använts: Samtal, pratar, frågar, kommunicerar, öppnar upp för, lyhörd, lyssnar, dialog, information, samråd.

Fråga 17. Sedan 2015-01-01 kan bristande tillgänglighet i studierna utgöra en form av diskriminering. Har du fått information om detta?

	Man										Kvinna									
	Ja		Ja, men inte tillräckligt		Nej		Ej svar		Totalt		Ja		Ja, men inte tillräckligt		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	12	24%	6	12%	30	59%	3	6%	51	100%	8	24%	7	21%	19	56%	0	0%	34	100%
Humanistisk fakultet	27	38%	21	30%	22	31%	1	1%	71	100%	40	43%	19	21%	33	36%	0	0%	92	100%
IT-fakulteten	7	30%	3	13%	12	52%	1	4%	23	100%	1	10%	1	10%	7	70%	1	10%	10	100%
Konstnärlig fakultet	17	35%	13	27%	19	39%	0	0%	49	100%	16	29%	17	30%	23	41%	0	0%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	24	21%	20	18%	69	61%	1	1%	114	100%	16	24%	10	15%	40	60%	1	1%	67	100%
Sahlgrenska akademien	32	31%	19	18%	53	51%	0	0%	104	100%	42	28%	34	23%	72	48%	2	1%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	63	54%	18	15%	34	29%	2	2%	117	100%	57	39%	34	23%	53	37%	1	1%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	20	51%	9	23%	10	26%	0	0%	39	100%	62	56%	30	27%	18	16%	0	0%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%
Totalt	202	36%	109	19%	249	44%	8	1%	568	100%	243	37%	152	23%	265	40%	5	1%	665	100%

*Annat kön har 4 svarat ja, 5 ja, men inte tillräckligt och 4 har svarat nej.
Ej kön har 2 svarat ja och 2 svarat nej.*

Fråga 17. Sedan 2015-01-01 kan bristande tillgänglighet i studierna utgöra en form av diskriminering. Har du fått information om detta? Lärarkategorier

	Ja		Ja, men ej tillräckligt		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Professor	91	40%	47	21%	84	37%	3	1%	225	100%
Adjungerad professor	1	10%	3	30%	6	60%	0	0%	10	100%
Gästprofessor	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1	100%
Senior professor	4	44%	1	11%	4	44%	0	0%	9	100%
Universitetslektor	220	41%	117	22%	191	36%	7	1%	535	100%
Biträdande universitetslektor	9	32%	1	4%	18	64%	0	0%	28	100%
Forskarassistent	1	7%	1	7%	13	87%	0	0%	15	100%
Forskare	8	20%	5	13%	26	65%	1	3%	40	100%
Adjunkt	72	40%	57	32%	50	28%	1	1%	180	100%
Postdoktor	3	17%	5	28%	10	56%	0	0%	18	100%
Doktorand	25	20%	12	10%	86	69%	1	1%	124	100%
Gästlärare	4	25%	2	13%	10	63%	0	0%	16	100%
Adjungerad lärare	3	14%	9	41%	10	45%	0	0%	22	100%
Amanuens	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%	3	100%
Annan	10	42%	5	21%	9	38%	0	0%	24	100%
	451	36%	266	21%	520	42%	13	1%	1250	100%

Fråga 18. Anser du att du har de pedagogiska förutsättningarna/verktygen/resurserna för att undervisa och examinera studenter med olika funktionsnedsättningar?

	Man								Kvinna							
	Ja		Nej		Ej svar		Totalt		Ja		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	26	51%	23	45%	2	4%	51	100%	11	32%	23	68%	0	0%	34	100%
Humanistisk fakultet	34	48%	35	49%	2	3%	71	100%	34	37%	57	62%	1	1%	92	100%
IT-fakulteten	11	48%	12	52%	0	0%	23	100%	2	20%	8	80%	0	0%	10	100%
Konstnärlig fakultet	27	55%	21	43%	1	2%	49	100%	23	41%	31	55%	2	4%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	51	45%	59	52%	4	4%	114	100%	17	25%	50	75%	0	0%	67	100%
Sahlgrenska akademien	63	61%	39	38%	2	2%	104	100%	58	39%	90	60%	2	1%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	73	62%	42	36%	2	2%	117	100%	60	41%	83	57%	2	1%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	21	54%	18	46%	0	0%	39	100%	55	50%	53	48%	2	2%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Totalt	306	54%	249	44%	13	2%	568	100%	260	39%	396	60%	9	1%	665	100%

Annat kön har 6 svarat ja och 7 har svarat nej.

Ej kön har 2 svarat ja och 2 har svarat nej.

Fråga 18. Anser du att du har de pedagogiska förutsättningarna/verktygen/resurserna för att undervisa och examinera studenter med olika funktionsnedsättningar? Lärarkategori

	Ja		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Professor	130	58%	90	40%	5	2%	225	100%
Adjungerad professor	4	40%	6	60%	0	0%	10	100%
Gästprofessor	1	100%	0	0%	0	0%	1	100%
Senior professor	5	56%	3	33%	1	11%	9	100%
Universitetslektor	243	45%	283	53%	9	2%	535	100%
Biträdande universitetslektor	14	50%	14	50%	0	0%	28	100%
Forskarassistent	5	33%	10	67%	0	0%	15	100%
Forskare	16	40%	23	58%	1	3%	40	100%
Adjunkt	90	50%	86	48%	4	2%	180	100%
Postdoktor	5	28%	13	72%	0	0%	18	100%
Doktorand	33	27%	91	73%	0	0%	124	100%
Gästlärare	10	63%	5	31%	1	6%	16	100%
Adjungerad lärare	8	36%	14	64%	0	0%	22	100%
Amanuens	1	33%	2	67%	0	0%	3	100%
Annan	9	38%	14	58%	1	4%	24	100%
	574	46%	654	52%	22	2%	1250	100%

Fråga 19. Om nej, skulle du vilja ha fortbildning inom detta område?

	Man								Kvinna							
	Ja		Nej		Ej svar		Totalt		Ja		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	11	48%	12	52%	0	0%	23	100%	16	70%	7	30%	0	0%	23	100%
Humanistisk fakultet	23	66%	12	34%	0	0%	35	100%	51	89%	6	11%	0	0%	57	100%
IT-fakulteten	6	50%	6	50%	0	0%	12	100%	6	75%	2	25%	0	0%	8	100%
Konstnärlig fakultet	15	71%	6	29%	0	0%	21	100%	26	84%	4	13%	1	3%	31	100%
Naturvetenskaplig fakultet	37	63%	22	37%	0	0%	59	100%	37	74%	12	24%	1	2%	50	100%
Sahlgrenska akademien	28	72%	10	26%	1	3%	39	100%	74	82%	15	17%	1	1%	90	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	29	69%	12	29%	1	2%	42	100%	71	86%	12	14%	0	0%	83	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	11	61%	7	39%	0	0%	18	100%	41	77%	11	21%	1	2%	53	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	100%	0	0%	1	100%
Totalt	160	64%	87	35%	0	0%	249	100%	323	82%	69	17%	4	1%	396	100%

Annat kön har 6 svarat ja och en har svarat nej.

Ej kön har en svarat ja och 1 har ej svarat.

Fråga 19. Om nej, skulle du vilja ha fortbildning inom detta område? Lärarkategorier

	Ja		Nej		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Professor	63	68%	30	32%	0	0%	93	100%
Adjungerad professor	5	83%	1	17%	0	0%	6	100%
Senior professor	2	67%	1	33%	0	0%	3	100%
Universitetslektor	217	77%	66	23%	0	0%	283	100%
Biträdande universitetslektor	11	79%	3	21%	0	0%	14	100%
Forskarassistent	7	70%	3	30%	0	0%	10	100%
Forskare	17	74%	6	26%	0	0%	23	100%
Adjunkt	70	81%	16	19%	0	0%	86	100%
Postdoktor	6	46%	6	46%	1	8%	13	100%
Doktorand	69	76%	22	24%	0	0%	91	100%
Gästlärare	5	100%	0	0%	0	0%	5	100%
Adjungerad lärare	10	71%	4	29%	0	0%	14	100%
Amanuens	2	100%	0	0%	0	0%	2	100%
Annan	12	80%	3	20%	0	0%	15	100%
	496	75%	161	24%	1	0%	658	100%

Fråga 20. Hur anser du att arbetet för likabehandling av studenter med funktionsnedsättning fungerar vid Göteborgs universitet?

	Man										Kvinna									
	Bra		Mindre bra		Ingen uppfattning		Ej svar		Totalt		Bra		Mindre bra		Ingen uppfattning		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Handelshögskolan	20	39%	3	6%	28	55%	0	0%	51	100%	6	18%	2	6%	24	71%	2	6%	34	100%
Humanistisk fakultet	26	37%	3	4%	41	58%	1	1%	71	100%	23	25%	8	9%	60	65%	1	1%	92	100%
IT-fakulteten	8	35%	0	0%	15	65%	0	0%	23	100%	1	10%	0	0%	9	90%	0	0%	10	100%
Konstnärlig fakultet	9	18%	1	2%	39	80%	0	0%	49	100%	9	16%	5	9%	42	75%	0	0%	56	100%
Naturvetenskaplig fakultet	24	21%	4	4%	86	75%	0	0%	114	100%	13	19%	5	7%	49	73%	0	0%	67	100%
Sahlgrenska akademien	32	31%	7	7%	65	63%	0	0%	104	100%	26	17%	9	6%	113	75%	2	1%	150	100%
Samhällsvetenskaplig fakultet	44	38%	6	5%	67	57%	0	0%	117	100%	33	23%	15	10%	97	67%	0	0%	145	100%
Utbildningsvetenskaplig fakultet	15	38%	4	10%	20	51%	0	0%	39	100%	37	34%	14	13%	57	52%	2	2%	110	100%
Ej angiven	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Totalt	178	31%	28	5%	361	64%	1	0%	568	100%	148	22%	58	9%	452	68%	7	1%	665	100%

Annat kön har 2 svarat Mindre bra och 11 har ingen uppfattning.

Ej kön har 2 svarat bra och 2 har ingen uppfattning.

Fråga 20. Hur anser du att arbetet för likabehandling av studenter med funktionsnedsättning fungerar vid Göteborgs universitet? Lärarkategorier

	Bra		Mindre bra		Ingen uppfattning		Ej svar		Totalt	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Professor	72	32%	13	6%	140	62%	0	0%	225	100%
Adjungerad professor	2	20%	0	0%	8	80%	0	0%	10	100%
Gästprofessor	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1	100%
Senior professor	4	44%	0	0%	5	56%	0	0%	9	100%
Universitetslektor	154	29%	40	7%	335	63%	6	1%	535	100%
Biträdande universitetslektor	4	14%	0	0%	24	86%	0	0%	28	100%
Forskarassistent	3	20%	1	7%	11	73%	0	0%	15	100%
Forskare	7	18%	2	5%	31	78%	0	0%	40	100%
Adjunkt	52	29%	20	11%	106	59%	2	1%	180	100%
Postdoktor	1	6%	1	6%	16	89%	0	0%	18	100%
Doktorand	12	10%	7	6%	105	85%	0	0%	124	100%
Gästlärare	3	19%	0	0%	13	81%	0	0%	16	100%
Adjungerad lärare	7	32%	1	5%	14	64%	0	0%	22	100%
Amanuens	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%	3	100%
Annan	7	29%	3	13%	14	58%	0	0%	24	100%
	328	26%	88	7%	826	66%	8	1%	1250	100%

Fråga 21. Vad skulle du med de förkunskaper du har lägga in i begreppet bristande tillgänglighet?

Detta var en öppen fråga där 601 respondenter uttryckte egna funderingar kring vad begreppet bristande tillgänglighet betyder.

Högre utbildning och inkluderande undervisning

1. Fakultet

- Handelshögskolan
- Humanistisk fakultet
- IT-fakulteten
- Konstnärlig fakultet
- Naturvetenskaplig fakultet
- Sahlgrenska akademien
- Samhällsvetenskaplig fakultet
- Utbildningsvetenskaplig fakultet

2. Ingår undervisning i din tjänst?

Om du svarar nej på denna fråga kommer du automatiskt till "Tack för din medverkan"

- Ja
- Nej

3. Vilken könsidentitet har du?

- Man
- Kvinna

Annan

4. Vilken typ av lärartjänst har du?

Professor

Adjungerad professor

Gästprofessor

Senior professor

Universitetslektor

Biträdande universitetslektor

Forskarassistent

Forskare

Universitetsadjunkt

Postdoktor

Doktorand

Gästlärare

Adjungerad lärare

Amanuens

Annan

5. Har du administrativa uppdrag/sysslor i din tjänst förutom undervisning?

Om du svarar nej kommer du direkt till fråga 7.

Ja

Nej

6. Om ja, vilka?

Prefekt

Kursansvarig

Programansvarig

Studierektor

Studievägledare

Annat

7. Känner du till att det finns en samordningsfunktion centralt för studenter med funktionsnedsättningar vid Göteborgs universitet?

Om du svara nej kommer du direkt till fråga 9.

Ja

Nej

8. Om ja, har du varit i kontakt med denna funktion?

Ja

Nej

9. Har din institution rutiner/handlägningsordning för studenter med funktionsnedsättning?

Ja

Nej

Vet ej

10. Har din institution en person som är ansvarig för samordning/studiegång för studenter med funktionsnedsättning?

Ja

Nej

Vet ej

11. Har du någon gång anpassat en examination för studenter med funktionsnedsättning?

Om du svarar något av "nej-alternativen" kommer du direkt till fråga 15.

Ja

Nej,men jag skulle göra det vid behov

Nej, jag vet inte hur man skall göra

Nej

12. Om ja, hur lång tid innan examinationen fick du veta att en anpassning behövdes?

Innan kursen startade

I samband med kursstart

Mer än tre veckor innan examinationen

Mindre än en vecka innan examinationen

13. Om ja, vilken typ av anpassning behövdes?

	5
	6

14. Hur blev du uppmärksam på att en anpassning behövdes?

Studenten informerade

Samordnaren vid institutionen informerade

Samordnaren centralt informerade

Studierektorn informerade

Studievägledaren informerade

Kursansvarig informerade

Annan

15. Har du någon gång nekat en student med funktionsnedsättning en anpassad examination?

Ja, studenten saknade intyg på sin funktionsnedsättning.

Ja, studenten meddelade för sent för att en anpassning skulle vara möjlig.

Ja, en anpassning var inte möjlig med hänsyn till lärandemålen.

Ja, annat.

Nej

16. Hur gör du din undervisning inkluderande för studenter med funktionsnedsättning?

	5
	6

17. Sedan 2015-01-01 kan bristande tillgänglighet i studiesituationen utgöra en form av diskriminering. Har du fått information om detta?

Ja

Ja, men inte tillräckligt

Nej

18. Anser du att du har de pedagogiska förutsättningarna/ verktygen/ resurserna för att undervisa och examinera studenter med olika funktionsnedsättningar?

Om du svara ja kommer du direkt till fråga 20.

Ja

Nej

19. Om, nej skulle du vilja ha fortbildning inom detta område?

Ja

Nej

20. Hur anser du att arbetet för likabehandling av studenter med funktionsnedsättning fungerar vid Göteborgs universitet?

Arbetet fungerar bra.

Arbetet fungerar mindre bra.

Ingen uppfattning.

21. Vad skulle du med de förkunskaper du har lägga in i begreppet bristande tillgänglighet?

	5
	6

Tack för din medverkan!

0% genomfört

